

تشریحی

۱. چرا عربستان را شبه جزیره نامیده اند؟
۲. خصوصیات فرهنگی و اعتقادی مردم دوره جاهلی را بنویسید.
۳. در جنوب شبه جزیره عربستان چه دولت هایی ایجاد شدند؟ و مناطق پر جمعیت عربستان را نام ببرید.
۴. صفات شیخ یا رئیس قبیله و وظایف او را بنویسید .
۵. منظور از سنت غلط نفی و لحاق در بین عرب جاهلی چه بود؟
۶. وضعیت کشاورزی و صنعت در شبه جزیره عربستان چگونه بود؟
۷. اعراب از نظر نژاد به چند دسته تقسیم می شوند نام ببرید .
۸. از مهم ترین علوم و فنون رایج در عربستان قبل از ظهور اسلام دو مورد را بنویسید.

صحیح و غلط

۹. عرب های ساکن مکه راه تجارت را در پیش گرفته بودند و امکان زراعت در این شهر وجود داشت .
۱۰. یکی از نشانه های پیشرفت علمی یک جامعه میزان افراد با سواد و فراوانی آثار مکتوب در آن است
۱۱. عرب جاهلی گاه از ترس اسارت به دست دشمنان فرزندان دختر خود را می کشت.
۱۲. شهر طائف در نزدیکی جنوب شرقی مکه به علت موقعیت تجاری جزء مناطق پر جمعیت بود .
۱۳. یکی از صنایع پر رونق شبه جزیره عربستان صنعت چوب بود.
۱۴. عرب جاهلی با سنت غلط نفی و لحاق گاه فرزند حقیقی خود را نفی می کردند و از خود می رانندند .
۱۵. بر خلاف مناطق مرکزی و مناطق جنوبی شبه جزیره عربستان (یمن) از بارش نسبتا منظم باران برخوردار است.
۱۶. دوره بعد از ظهور اسلام را اصطلاحا عصر جاهلی می نامند.
۱۷. ربع الخالی از وادی های معروف عربستان است.
۱۸. شهر مکه در جنوب یثرب و در نزدیکی دریای مدیترانه قرار داشت.
۱۹. کمبود منابع طبیعی نقش مهمی در ایجاد جنگ و قتل و غارت عصر جاهلی داشت.

پاسخ کوتاه

۲۰. هاشم چه اقداماتی را جهت رونق تجارت در عربستان انجام داد؟

۲۱. سفرهای تجاری زمستانی و تابستانی قریش به کجا بود؟

۲۲. علوم رایج در عصر جاهلیت عربستان را بنویسید.

۲۳. مهم ترین دولت هایی که پیش از میلاد در جنوب شبه جزیره ی عربستان ایجاد شده بودند نام ببرید.

۲۴. به چه علت صدها سال پیش از میلاد در جنوب شبه جزیره عربستان دولت ها و تمدن هایی ایجاد شده بود؟

۲۵. پنهانورترین بیابان جهان چه نام دارد.

تستی

۲۶. قبل از ظهور اسلام شبه جزیره عربستان از نظر سیاسی دارایبود.

(۱) حکومت پادشاهی (۲) حکومت پراکنده قبیله ای

(۳) حکومت امپراتوری (۴) نظام سیاسی متمرکز

۲۷. مهمترین دولتی که در جنوب عربستان در عصر جاهلیت تشکیل شد کدام است؟

(۱) سبئیان (۲) حمیریان (۳) حضر موت (۴) صابئین

۲۸. از موارد زیر کدامیک جزو نواحی بیابانی عربستان نیست.

(۱) نفوذ (۲) سرحان (۳) دهناء (۴) ربع الخالی

۲۹. تعداد با سوادان مکه در آستانه ظهور اسلام را چند نفر برشمرده اند؟

(۱) ۱۶ (۲) ۲۰ (۳) ۱۷ (۴) ۳۰

۳۰. کدام یک از ابتکارات هاشم بن عبد مناف، نقش مهمی در پیشرفت اقتصادی مکه و ساکنان آن داشت؟

(۱) تأمین امنیت جاده ها (۲) تثبیت عقیده توحید در عربستان

(۳) تولید داری خانه مکه (۴) منظم ساختن تجارت به شام و یمن

۳۱. کدام مورد از دولت های دست نشانده رومیان نبودند؟

(۱) بترا

(۲) غسانیان

(۳) حیره

(۴) پالمیرا

وصل عبارت: قحطانی - شتر - دهریون - هاشم - مکه - مستعربه - لحاق

۳۲. مرکز ظهور اسلام .

۳۳. از اساس خدا را قبول نداشتند.

۳۴. رمز بدوی و صحرا نوردی بود.

۳۵. پایه گذار سفرهای تجاری قریش بود.

۳۶. عرب های ساکن مکه و اطراف آن را می گویند.

۳۷. قبایل عرب جنوبی شبه جزیره عربستان را می گویند.

۳۸. عرب جاهلی کسانی را به فرزندی می پذیرفت و احکام فرزند حقیقی را بر او مترتب می کرد.

جای خالی

۳۹. ارتفاعات عربستان با عنوان یاد می شده است.

۴۰. دوره قبل از ظهور اسلام را اصطلاحاً می نامند.

۴۱. در عصر جاهلی کسانی که از اساس خدا را قبول نداشتند ، به عنوان یاد می شود.

۴۲. عرب های جنوب شبه جزیره عربستان به عرب عاربه یا و عرب های ساکن مکه و اطراف آن به عرب مستعربه یا معروف شدند.

۴۳. مهم ترین اثر شگفت انگیز باقی مانده از حکومت حمیریان می باشد.

۴۴. شیخ، قبیله را طبق موروثی اداره می کرد.

پاسخنامه درس ۱

تشریحی

۱. زیرا از سه سمت شرقی، جنوبی و غربی، به خلیج فارس، دریای عمان، خلیج عدن و دریای سرخ محصور است. ص ۲

۲. دوره قبل از ظهور اسلام را عصر جاهلی می نامند. مردم در سرزمین عربستان در جاهلیتی شگفت انگیز بودند. یکی از جلوه های جاهلی قتل، غارت، جنگ، و فقدان یک قانون حاکم بود که محدودیت و کمبود منابع طبیعی نقش مهمی در این شیوه رفتار داشت البته عاملی اصلی این گونه انحرافات، وجود اخلاق و روحیات جاهلانه بود که اسلام به مبارزه با آن برخاست. عرب جاهلی در زمینه جنگ و قتل و غارت تا جایی پیش رفته بود که ترک این عادت حتی در ماه های حرام نیز برای او دشوار بود. قبایل جاهلی پیمان حلف می بستند تا در هنگام جنگ قبایل هم پیمان به کمک هم بیابند. حتی اگر قبیله هم پیمان مقصر و ظالم باشد. ستم و تجاوز، شراب خواری، دایر بودن میخانه ها جزء صفات بد اخلاقی دوره جاهلی بود. بهره کشی فساد آلود از کنیزان، غذای آنها غذاهای خش و خون مردار و نوشیدنی آب کدر و تیره بود. زندگی خانوادگی دچار کثرتی های بسیار بود مرد سالاری بود وزن در هیچ موردی حق نداشت و از حق ارث هم محروم بودند. آنها از ترس گرسنگی و برای خدایان دختران یا پسران خود را می کشتند. و فرزند دختر را از ترس اسارت به دست دشمنان می کشتند. آنان سنت غلط نفی و لحاق داشتند یعنی فرزند حقیقی خود را از خود می راندند و کسی دیگر را به فرزندی می پذیرفتند. وضعیت فرهنگ عرب جاهلی را در دو بخش علم و آموزش که می گویند کاملاً از نعمت سواد بی بهره بودند و در بخش دین و عقاید که می گویند تمایل به شرک و بت پرستی رایج بوده است. ص ۶-۷

۳. در جنوب این شبه جزیره، دولتها و تمدن هایی ایجاد شده بود. این دولتها عبارت بودند از: معینان،

سبئیان، قتبان، حضرموت و حمیریان. مناطق اندکی نیز به علت زمینه های دینی (همچون مکه) و یا امکان کشاورزی (همچون طائف و یثرب) به محل تجمع و سکونت قبایل تبدیل شدند و رفته رفته شکل یک شهر را به خود گرفتند

۴. تواضع، حلم، صبر، سخاوت، شجاعت، شیخ قبیله را موروثی اداره می کرد. وظایف او: تصمیم برای ماندن در یک ناحیه یا

کوچ کردن، جنگ و یا صلح با دیگر قبایل و پذیرفتن عضو جدید قبیله. ص ۴

۵. یعنی اینکه فرزند حقیقی خود را نفی می کردند و گاهی از خود می راندند. و گاهی کسی دیگر را به فرزند می پذیرفتند و تمام احکام فرزند حقیقی را بر او مترتب می کردند. ص ۶

۶. بی آبی و کمبود زمین مناسب و کافی باعث بی میلی عرب ها به کشاورزی می شد. در عین حال در جزیره العرب و یثرب و خبیر از امکانات زراعت برخوردار بودند. وجود برخی معادن همچون طلا و نقره آهن و مس نیز در این سرزمین گزارش شده است. اما استخراج آن نیاز به دانش فنی داشت که عرب جاهلی از آن محروم بود. البته آنان گاه از آهن و شمشیر، خنجر و دیگر ادوات نظامی می ساختند و آهن مورد نیاز را از داخل یا خارج شبه جزیره فراهم می کردند. صنعت چوب نیز به علت کمبود جنگل ها و درختان رونقی نداشت از این رو نقل شده که در سال ۳۵ عام الفیل قریش برای بازسازی خانه کعبه از چوب های یک کشتی شکسته رومی موجود در ساحل دریای سرخ بهره گرفتند. ص ۵

۷. عرب های جنوب به عرب عاربه یا قحطانی و عرب های ساکن مکه و اطراف آن به عرب مستعربه یا عدنانی معروف بوده اند. ص ۴

۸. عرب جاهلی مجهز به برخی از علوم و فنون بود که بیشتر جنبه تجربی داشت، فنی هم چون شعر، خطابه، طبابت (با روش های ساده و غیر علمی) ستاره شناسی، کهنات، علم الانساب، و علم الایام ص ۷

صحیح و غلط

۹. غلط ص ۵
۱۰. صحیح ص ۶
۱۱. صحیح ص ۶
۱۲. غلط ص ۸
۱۳. غلط ص ۵
۱۴. صحیح ص ۶
۱۵. صحیح ص ۳
۱۶. غلط ص ۶
۱۷. غلط ص ۲
۱۸. غلط ص ۸

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۱) شبه جزیره عربستان قبل از اسلام

۱۹. صحیح ص ۶

پاسخ کوتاه

۲۰. پیمان‌هایی را با قبایل و دولت‌های در مسیر تجارت اهل مکه منعقد کرد. اهل مکه در یام حج، بازارهایی دایر می

کردند و کالاهای رسیده از نقاط مختلف در آنجا عرضه می‌شد. ص ۶

۲۱. زمستان به یمن و تابستان به شام

۲۲. عرب‌های جاهلی مجهز به برخی از علوم و فنون بود که بیشتر جنبه تجربی داشت فنونی همچون

شعر، خطابه، طبابت (با روش‌های ساده و غیر علمی)، ستاره‌شناسی، کهنات، علم‌الانساب، علم‌الایام. ص ۷

۲۳. معینان، سبئیان، قبتان، حضر موت، و حمیریان. ص ۸

۲۴. به علت آب و هوای نسبتاً مناسب و ترکم جمعیت، شهرها و آبادی‌هایی به وجود آمد. این وضعیت به دنبال خود

وضع قانون و مقررات و حکومت‌های مجری قوانین را پدید آورد. ص ۸

۲۵. ربع الخالی. ص ۲

تستی

۲۶. گزینه «۲» ص ۴

۲۷. گزینه «۱» ص ۸

۲۸. گزینه «۲» ص ۲

۲۹. گزینه «۳» ص ۶

۳۰. گزینه «۴» ص ۵

۳۱. گزینه «۳» ص ۸

وصل عبارت

۳۲. مکه ص ۲

۳۳. دهریون ص ۷

۳۴. هاشم ص ۵

۳۵. مستعربه یا عدنانی ص ۴

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۱) شبه جزیره عربستان قبل از اسلام

۳۶. قحطانی یا عاربه ص ۴

۳۷. لحاق ص ۶

جای خالی

۳۸. وادی ص ۳

۳۹. عصر جاهلی ص ۶

۴۰. دهریون ص ۷

۴۱. قحطانی / عدنانی ص ۴

۴۲. قصر غمدان ص ۸

۴۳. سنت ها ص ۴

تشریحی

۱. چگونه آیین مسیحیت به یمن نفوذ کرد و کدام پادشاه یهودی آنجا با مسیحیان با خشونت رفتار می کردند؟
۲. مرکز امپراتوری روم شرقی کجا بود و کدام امپراتور روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید؟
۳. چه عواملی موجب حساسیت ساسانیان نسبت به ورود ادیان همچون مسیحیت شد؟
۴. به چه دلیل مذهب مانی و مزدک در دوره ساسانی ظهور کرد؟
۵. علت فشار رومیان و عالمان یهود به مسیحیت چه بود؟
۶. یمن چگونه بدست ایرانیان افتاد؟

صحیح و غلط

۷. در آستانه ظهور اسلام، در کنار حکومت قدرتمند ساسانی در ایران، امپراتور روم شرقی با مرکزیت قسطنطنیه حضور داشت.
۸. جامعه روم نیز همچون ایران قبل از اسلام از گونه ای نظام طبقاتی رنج می برد.
۹. دین مسیحیت توسط امپراتور ژوستی نین رسمیت بخشیده شد.
۱۰. یکی از مهم ترین مشکلات موجود میان امپراتوری روم و ایران، رقابت ها و جنگ های ممتدی بود که جنگ های هفتصد ساله معروف است.
۱۱. به دستور پادشاه حمیریان یمن، مسیحیان یمن که حاضر به ترک دین خود نبودند در گودال های از آتش انداخته می شدند.

پاسخ کوتاه

۱۲. دو مذهب جدید که در نتیجه سختگیریهای دینی روحانیون زرتشتی بوجود آمد را نام ببرید.
۱۳. چرا در قرن ششم میلادی که پیامبر متولد شد دین مسیحیت گرفتار وضع نابهنجاری بود؟

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۲) امپراتوری های ایران و روم

۱۴. یکی از ویژگی های آیین زرتشتی را بنویسید.

۱۵. کدام امپراتور روم مسیحیت را رسمی کرد؟

تستی

۱۶. ولادت پیامبر اکرم (ص) در زمان کدام پادشاه ساسانی بود؟

۱) یزدگرد سوم (۲) انوشیروان (۳) خسرو پرویز (۴) اردشیر بابکان

۱۷. سی و پنجمین پادشاه ساسانی که بود؟

۱) اردشیر بابکان (۲) خسرو انوشیروان (۳) یزدگرد سوم (۴) خسرو پرویز

۱۸. پادشاهی او مصادف با ظهور اسلام و دعوت سران کشورها از جمله او بود؟

۱) انوشیروان (۲) اردشیر (۳) خسرو پرویز (۴) شاپور اول

۱۹. آخرین حاکم ایرانی در یمن که با دعوت اسلام مسلمان شد؟

۱) باذان (۲) ذونواس (۳) صهیب (۴) روزبه

۲۰. در آستانه ی ظهور اسلام ایرانیان چه دینی داشتند؟

۱) مسیحیت (۲) حنفی (۳) زرتشت (۴) یهودیت

۲۱. کدام جزء طبقه روحانیون عصر ساسانی نمی باشد؟

۱) قضات (۲) علمای دینی (۳) منجمان (۴) معلمان

۲۲. کدام امپراتور روم به مسیحیت گرایید و این دین را در سال ۳۱۲ م رسمیت بخشید؟

۱) ژوستی نین (۲) کنستانتین (۳) ذونواس (۴) باذان

۲۳. کدام پادشاه «وهرزدیلمی» را همراه سپاه به یمن فرستاد و یمن به دست ایرانیان افتاد؟

۱) خسرو انوشیروان (۲) خسرو پرویز (۳) یزدگرد سوم (۴) نجاشی

۲۴. کدام جامعه همچون ایران قبل از اسلام از گونه ای نظام طبقاتی رنج می برد؟

(۱) روم (۲) یمن (۳) حبشه (۴) اعراب

وصل عبارت: باذان - ربانی - ذوالنواس

۲۵. شاهان ساسانی شخصیت خود را اینچنین معرفی می کردند.

۲۶. پادشاه حمیریان که به آزار و شکنجه مسیحیان پرداخت.

۲۷. آخرین حاکم ایرانی یمن بود.

جای خالی

۲۸. دولت ساسانی در سال ۲۲۶ میلادی توسط تأسیس شد و در دوره ی پادشاهی ایران با حمله ی

اعراب مواجه گشت.

۲۹. در سده ششم میلادی فردی بنام پادشاه حمیریان در یمن شد و پس از گرایش به به آزار مسیحیان

اقدام کرد.

۳۰. یکی از مهمترین مشکلات موجود میان دو امپراطوری روم و ایران رقابت ها و جنگ های ممتدی بود که به جنگ

های معروف است.

۳۱. در آستانه ظهور اسلام، ایران شاهد حکومت شاهان سلسله بود.

۳۲. در دوره ساسانی نوع نگاه حکومت به جامعه نگاهی بود.

۳۳. امروزه خرابه ای از کاخ معروف تیسفون در باقی مانده است.

۳۴. در آستانه ظهور اسلام، دین رسمی ایرانیان بود.

پاسخنامه درس ۲

تشریحی

۱. در اواسط سده چهارم میلادی از سوی امپراتوری روم شرقی هیئتی روانه جنوب جزیره العرب شد و کلیساهایی در ظفار و عدن تأسیس کرد که موجب نفوذ مسیحت به یمن شد. پادشاه ذونواس ص ۱۶

۲. قسطنطنیه - ص ۱۱۳ امپراتور کنستانتین ص ۱۵

۳. تلاش رومیان برای تبلیغ و ترویج مسیحیت و رقابت دولت ساسانی با دولت روم و همچنین فشار روحانیون زرتشتی ص ۱۳

۴. یکی از مهمترن ویژگی های آیین زرتشتی به ویژه در عصر ساسانیان آداب و رسوم و دستورهای بسیار سخت و طاقت فرسای دینی بود که در نتیجه دخل و تصرفات روحانیون زرتشتی پدید آمده بود. ص ۱۳

۵. تعلیم مسیحیت با نفی ستم و نیز دعوت به عدالت و پرهیزکاری در نقطه مقابل منافع عالمان یهودی و حاکمان رومی قرار داشت. ص ۱۵

۶. اقدام ذونواس موجب شد که حکومت مسیحی حبشه، شخصا یا به اشاره ژوستی نین - امپراتوری روم شرقی، سپاهی به یمن اعزام کند که به شکست و کشته شدن ذونواس انجامید. و سراسر منطقه به دست حبشیان افتاد. پس از سالیانی حمیریان یمن که از حکومت حبشیان بر خود خشنود نبودند از خسرو انوشیروان یاری طلبیدند و او نیز سرداری به نام وهرزدیلمی را به همراه سپاهی به یمن فرستاد و یمن به دست ایرانیان افتاد. پس از وهرز سه حاکم دیگر ایرانی بر یمن حکم راندند که آخرین ایشان باذان پس از دریافت دعوت اسلامی به اسلام گرویدند. ص ۱۶

صحیح و غلط

۷. صحیح ص ۱۳

۸. صحیح ص ۱۵

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۲) امپراتوری های ایران و روم

۹. غلط ص ۱۵

۱۰. صحیح ص ۱۳

۱۱. صحیح ص ۱۶

پاسخ کوتاه

۱۲. دو مذهب توسط مانی و مزدک ص ۱۳

۱۳. چون برخی از روحانیون دنیا طلب مسیحی تعالیم اصیل و ناب عیسی مسیح را دستخوش دگرگونی و تحریف

کردند. ص ۱۵

۱۴. آداب و رسوم و دستوره های بسیار سخت و طاقت فرسای دینی بود در نتیجه دخالت روحانیون زرتشتی پدید آمده

بود. و باعث بروز دو مذهب توسط مانی و مزدک شد. ص ۱۳

۱۵. کنستانتین ص ۱۵

تستی

۱۶. گزینه «۲» ص ۱۰

۱۷. گزینه ج ص ۱۰

۱۸. گزینه «۳» ص ۱۰

۱۹. گزینه «۱» ص ۱۶

۲۰. گزینه «۳» ص ۱۲

۲۱. گزینه «۳» ص ۱۱

۲۲. گزینه «۲» ص ۱۵

۲۳. گزینه «۱» ص ۱۶

۲۴. گزینه «۱» ص ۱۵

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۲) امپراتوری های ایران و روم

وصل عبارت

۲۵. ربانی ص ۱۰

۲۶. ذونواس ص ۱۶

۲۷. باذان ص ۱۶

جای خالی

۲۸. اردشیر بابکان / یزدگرد سوم ص ۱۰

۲۹. ذونواس / یهودیت ص ۱۶

۳۰. هفتصد ساله ص ۱۳

۳۱. ساسانی ص ۱۰

۳۲. طبقاتی

۳۳. مدائن ص ۱۱

۳۴. زرتشتی ص ۱۲

تشریحی

۱. خداوند به پیامبر ﷺ فرمان داد که دعوت خود را ابتداء نزد چه کسانی آشکار کند و این فرمان با نزول کدام آیات همراه بود؟

۲. خداوند بر اساس آیه ۱۶۴ سوره آل عمران با چه هدفی حضرت محمد ﷺ را به عنوان آخرین پیامبر برگزید؟

۳. پیامبر چگونه توانست اختلافی که بر سر نصب حجرالاسود پیش آمد را حل و فصل کند؟

۴. نتیجه تلاش مشرکان برای بازگرداندن مهاجرین مسلمان از حبشه چه بود توضیح دهید.

۵. چه گروه هایی در روم به آیین مسیحیت گرویدند و چه کسانی با آن مقابله کردند؟

۶. واکنش های مشرکان در مقابل دعوت اسلامی چه اشکالی داشت؟

۷. علت ازدواج حضرت خدیجه (س) با پیامبر چه بود؟

۸. دوران کودکی و نوجوانی پیامبر را توضیح دهید.

صحیح و غلط

۹. تیره های متعددی از نسل ابراهیم که نسب آن به یکی از نوادگانش به نام قریش می رسید در کنار یکدیگر قبیله قریش را تشکیل دادند.

۱۰. یکی از ویژگیهای مهم نیاکان پیامبر ﷺ تا حضرت اسماعیل، یکتا پرستی آنان بود.

۱۱. به اعتقاد شیعیان ولادت حضرت محمد ﷺ هفدهم ربیع الاول عام الفیل است.

۱۲. حضرت فاطمه (سلام الله علیها) اولین زن ایمان آورنده به رسالت پیامبر ﷺ است.

۱۳. مرکز ظهور اسلام شهر مقدس مدینه واقع در شبه جزیره عربستان است.

۱۴. دعوت آشکار پیامبر با نزول آیات آغازین سوره مدثر اعلام شد.

پاسخ کوتاه

۱۵. چهار تن از مومنان مستضعف پیرو حضرت محمد ﷺ که مشرکان آنها را مسخره می کردند را نام ببرید.

۱۶. دعوت پیامبر اکرم ﷺ دو مرحله کاملاً مشخص داشته است آنها را نام ببرید.

۱۷. نخستین ایمان آورندگان به پیامبر ﷺ چه کسانی بودند؟

۱۸. با نزول چه آیاتی بر پیامبر ﷺ آغاز نبوت بر او ابلاغ شد؟

۱۹. ویژگی مهم نیاکان پیامبر ﷺ تا حضرت اسماعیل چه بود؟

۲۰. سه مورد از ویژگی های اخلاقی پیامبر ﷺ را نام ببرید.

۲۱. حضور مسلمانان در حبشه تا چه زمان ادامه یافت.

۲۲. پادشاه حبشه که بود و چه خصوصیتی داشت؟

۲۳. نیاکان پیامبر ﷺ از نسل چه کسی بودند؟

تستی

۲۴. کدام قبیله بین اعراب از شهرت و نفوذ بیشتری برخوردار بود؟

۱) قریش ۲) عدنان ۳) بنی کنانه ۴) مضر

۲۵. چه کسی از نخستین ایمان آورندگان به پیامبر ﷺ محسوب نمیشود؟

۱) حضرت خدیجه (سلام الله علیها) ۲) حضرت علی (علیه السلام)

۳) زید بن حارثه ۴) ابوبکر

۲۶. پیامبر اکرم ﷺ دعوت آشکار خود را با نزول آیات کدام سوره اعلام کردند؟

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

- (۱) کوثر (۲) ناس (۳) مدثر (۴) آل عمران
۲۷. پیامبر ﷺ بعد از گذشت چه مدتی دعوت پنهانی را به دعوت آشکار تبدیل کردند؟
- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۵
۲۸. سرپرستی مهاجرین به حبشه را چه کسی بر عهده داشت؟
- (۱) عمار یاسر (۲) جعفر بن ابی طالب (۳) زید بن حارثه (۴) عبدالله بن ابی رواحه
۲۹. اولین بار چه سوره ای بر پیامبر ﷺ نازل شد؟
- (۱) سوره قدر (۲) سوره قلم (۳) سوره علق (۴) سوره توحید

وصل عبارت: قریش - درایت پیامبر - علق - عبدالمطلب - بعثت - مدثر - جبل النور -

۳۰. اولی سوره ای که بر پیامبر اسلام نازل شد.
۳۱. با نفوذترین قبایل در بین اعراب .
۳۲. سرپرست حضرت محمد .
۳۳. نصب حجر الاسود .
۳۴. سال ۴۰ عام الفیل .
۳۵. دعوت آشکار .
۳۶. نزول قرآن .

جای خالی

۳۷. هنگامی که رسول خدا طبق سنت هر ساله خود و برفراز به عبادت خدا مشغول بود فرشته وحی از جانب خدا بر آن حضرت نازل شد.
۳۸. یکی از ویژگی های مهم نیاکان پیامبر (ص) تا حضرت اسماعیل (ع) این بود که همگی آنان و در میان آنها وجود نداشته است.
۳۹. در واقعه پیامبر به همراه چند تن دیگر با هم پیمان بستند که به افراد ستمدیده یاری برسانند و حق آنان را از ستمگران باز ستانند .
۴۰. امانت داری پیامبر (ص) در سفر تجاری شام توسط غلام حضرت خدیجه باز گو شد.
۴۱. قبیله از با نفوذترین قبایل در میان عرب و پس از پیامبر (ص) تا قرن ها بر جهان اسلام حکومت کرده است.
۴۲. سه سال آغازین نبوت رسول خدا (ص) را دوره ی نامیده اند.
۴۳. نیاکان پیامبر از نسل هستند .

پاسخنامه درس ۳

تشریحی

۱. نزد خویشاوندان-آیات آغازین سوره مدثر" ای جامه به خود پیچیده، برخیز و مردم را بیم ده و پروردگارت را بزرگ شمار و جامه ات را پاکیزه دار و از پلیدی دوری گزین. ص ۲۶
۲. با هدف آموزش معارف آسمانی از طریق تلاوت کتاب الهی و پرورش، پالایش و تزکیه انسان ها. ص ۲۵

۳. چون حضرت محمد(ص) به پاکی و امانتداری معروف بودند و به داوری ایشان راضی شدند بر اساس تدبیر و درایت آن حضرت این سنگ مقدس بر پارچه ای نهادند و نمایندگان قبایل هر یک گوشه ای از آن را گرفتند و بالا بردند. آنگاه پیامبر با دست خویش حجرالاسود را سر جایش نهادند. ص ۲۵

۴. تلاش آنها بی نتیجه بود. دلیل این امر درایت جعفر بن ابی طالب بود که از طرف رسول خدا سرپرستی مهاجران را بر عهده داشت. جعفر در سخنانی که در برابر نجاشی کرد سابقه اوضاع بد و ظلم موجود در جامعه جاهلی را مطرح و نقش اسلام را در دور کردن آنان از بت پرستی، دعوت به توحید، دستور به صداقت امانت حفظ حقوق همسایه خودداری از خونریزی و خوردن مال یتیم بیان کرد. آنگاه در برابر این سخن فرستادگان قریش که از اعتقاد مسلمانان درباره مسیح و مریم یاد کرده و قصد داشتند نجاشی را از حمایت مسلمانان منصرف نمایند. آیاتی از سوره مریم را خواند. گزینش این آیات تأثیر عمیقی در نجاشی بر جای گذاشت. نجاشی از شنیدن این آیات خرسند شد و مسلمانان را مورد حمایت خود قرار داد حضور مسلمانان در حبشه تا زمان هجرت رسول خدا به مدینه و تشکیل حکومت اسلامی ادامه یافت و پس از آن مسلمانان به تدریج به مدینه آمدند و جعفر بن ابی طالب در سال هفتم هجری هنگام وقوع غزوه خیبر وارد مدینه شد و رسول خدا(ص) از بازگشت او اظهار شادی بسیار کرد. ص ۳۱

۵. محرومان و بردگان - عالمان یهودی، و حاکمان رومی. ص ۱۵

۶. ۱. تلاش برای قانع کردن رسول خدا بر عقب نشینی از مواضع خود از طریق عمویش ابوطالب با طرح پیشنهادهای و سوسه انگیز. ۲. تهدید ابوطالب و پیامبر به جنگ و قتل. ۳. آزار و شکنجه نو مسلمانان به ویژه افراد زیر دست و مستضعف. ۴. جلوگیری از تماس رسول خدا با مردم و تأثیر سخنان او از طریق ایراد تهمت دیوانگی ساحر یا کاهن یا شاعر بودن آن حضرت و توصیه به نشنیدن سخنان او. ص ۲۸-۲۹

۷. در حدود ۲۵ سالگی حضرت محمد بر اساس قراردادی با خدیجه و به منظور تجارت با اموال او دومین سفر خود را به شام انجام داد. گزارش چگونگی رفتار پیامبر و امانتداری ایشان که توسط میسره غلام خدیجه بازگو شد. سبب علاقه مندی خدیجه و ازدواج آن دو شد. ص ۲۴

۸. او پدرش عبدالله را قبل از ولادت و به نقلی در دو ماهگی و مادرش را نیز در شش سالگی از دست داد. مدت اندکی پس از ولادت حضرت او را برای گذراندن شیرخوارگی به دست دایه ای از قبیله بیابان نشین بنی سعد به نام حلیمه سعدیه سپردند. در پنج سالگی نزد آمنه بازگشت. وبعد از مرگ آمنه تحت سرپرستی عبدالمطلب قرار گرفت. عبدالمطلب به پیامبر احترام بسیار قائل بود در هشت سالگی پیامبر عبدالمطلب هم از دنیا رفت و بنابر سفارش او ابوطالب سرپرستی پیامبر را بر عهده گرفت. ابوطالب جانشین عبدالمطلب بود و ریاست بنی هاشم و امور معنوی مکه را بر عهده داشت. او پیامبر را در سن ده سالگی همراه کاروان تجاری از مکه به شام برد. هنگامی که آنان به منطقه بصره در نزدیکی دمشق رسیدند در کنار صومعه ای به استراحت پرداختند در آنجا راهبی به نام بحیرا با دیدن پیامبر پیشاپیش پیامبری او را نوید داد. ص ۲۴

صحیح و غلط

۹. صحیح ص ۲۲

۱۰. صحیح ص ۲۰

۱۱. صحیح ص ۲۲

۱۲. غلط ص ۲۶ جواب حضرت خدیجه

۱۳. غلط ص ۲ جواب: شهر مکه

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

۱۴. صحیح ص ۲۶

پاسخ کوتاه

۱۵. عمار یاسر- بلال بن رباح- خباب بن ارت- صهیب بن سنان ص ۲۷

۱۶. دعوت نهانی و دعوت آشکار ص ۲۶

۱۷. امام علی (ع) و حضرت خدیجه (س) ص ۲۶

۱۸. آیات آغازین سوره مدثر. ص ۲۶

۱۹. یکتاپرست و با ایمان و در میان آنان مشرک وجود نداشت. ص ۲۰

۲۰. جوانمردی- امانتداری- درایت و تدبیر. ص ۲۴

۲۱. تا زمان هجرت رسول خدا به مدینه و تشکیل حکومت اسلامی. ص ۳۱

۲۲. نجاشی- فردی عادل و با انصاف بود. ص ۳۰

۲۳. از نسل حضرت اسماعیل (فرزند حضرت ابراهیم) بودند. ص ۲۰

تستی

۲۴. گزینه «۱» ص ۲۲

۲۵. گزینه «۴» ص ۲۶

۲۶. گزینه «۳» ص ۲۶

۲۷. گزینه «۱» ص ۲۶

۲۸. گزینه «۲» ص ۳۰

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

۲۹. گزینه «۳» ص ۲۶

وصل عبارت

۳۰. علق ص ۲۶

۳۱. قریش ص ۲۲

۳۲. عبدالمطلب ص ۲۴

۳۳. درایت و تدبیر ص ۲۴

۳۴. بعثت پیامبر ص ۲۵

۳۵. سوره مدثر ص ۲۶

۳۶. جبل النور ص ۲۶

جای خالی

۳۷. درغار حرا / جبل النور ص ۲۶

۳۸. یکتاپرست و با ایمان / مشرک ص ۲۰

۳۹. حلف الفضول ص ۲۴

۴۰. میسره ص ۲۴

۴۱. قریش ص ۲۲

۴۲. دعوت نهان ص ۲۶

۴۳. حضرت اسماعیل ص ۲۰

تشریحی

۱. خروج بنی هاشم از شعب ابوطالب در چه زمان هایی امکان پذیر است؟
۲. سران شرک در دارالندوه چه تصمیماتی گرفتند؟
۳. عام الحزن را تعریف کنید.
۴. لیلۃ المیت را تعریف کنید.
۵. توطئه دارالندوه را مختصر توضیح دهید.
۶. علل پایان یافتن محاصره اقتصادی را بیان کنید؟
۷. شخصیت حضرت خدیجه را طور خلاصه معرفی کنید.

صحیح و غلط

۸. پیامبر (صلی الله علیه و آله) در رویا دید که موریانه پیمان نامه مشرکان را خورده است سپس ابوطالب را باخبر کرد تا به مشرکان قریش اطلاع دهد و محاصره اقتصادی پایان پذیرد.
۹. تصمیم مشرکان در دارالندوه علت هجرت شبانه پیامبر شد و سبب به وجود آمدن لیلۃ المیت و اقدام شجاعانه امام علی (علیه السلام) و خوابیدن ایشان در بستر پیامبر بود.
۱۰. شهر طائف در نزدیکی جنوب شرقی مکه به علت موقعیت تجاری جزء مناطق پر جمعیت بود.
۱۱. در پی پیمان عقبه اول رسول خدا (صلی الله علیه و آله) عمار یاسر را به منظور تعلیم قرآن و احکام اسلام به یثرب فرستاد.
۱۲. در مدت محاصره مسلمانان اموال حضرت خدیجه (سلام الله علیها) و بعضی از بنی هاشم مشکلات را کاهش داد.
۱۳. هدف اصلی پیامبر از تبلیغ در اطراف مکه یافتن منطقه ای مناسب جهت هجرت مسلمانان بود.
۱۴. آزادی قبایل در هم پیمانی با مسلمانان یا مشرکان از مفاد پیمان عقبه اول می باشد.

پاسخ کوتاه

۱۵. چرا مشرکان برای قتل حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) سعی در جلب رضایت بنی هاشم به ویژه ابوطالب داشتند؟

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

۱۶. پس از پیمان عقبه دوم پیامبر چه کسی را برای تعلیم قرآن و احکام اسلامی به یثرب فرستاد؟
۱۷. پیامبر (صلی الله علیه و آله) و یارانش چند سال در شعب ابی طالب بودند؟
۱۸. به چه دلیل پیامبر تصمیم سفر به طائف را گرفت؟
۱۹. چرا مشرکان تحریم را لغونمودند؟
۲۰. چرا پیمان عقبه ثانیه به بیعت الحرب معروف است؟
۲۱. در مدت محاصره اقتصادی چه چیزی بخشی از مشکلات را کاهش می داد؟
۲۲. مبدا تاریخ اسلام چه زمانی بود و توسط کدام خلیفه و راهنمایی چه شخصی رسمیت یافت.

تستی

۲۳. بعد از رحلت ابوطالب شدت آزار و اذیت مشرکان پیامبر برای تبلیغ به کجا سفر کردند
(۱) مدینه (۲) حجاز (۳) طائف (۴) حبشه
۲۴. در جریان توطئه دارالندوه چه کسی از جانب بنی هاشم تصمیم به شرکت در قتل پیامبر گرفت؟
(۱) ابوسفیان (۲) عمرو عاص (۳) ابو جهل (۴) ابولهب
۲۵. هجرت پیامبر در دوران کدام خلیفه به عنوان مبدأ تاریخ مسلمانان رسمیت یافت؟
(۱) خلیفه اول ابوبکر (۲) خلیفه دوم عمر (۳) خلیفه سوم عثمان (۴) حضرت علی (علیه السلام)
۲۶. بعد از پیمان عقبه اول پیامبر (صلی الله علیه و آله) چه کسی را برای تعلیم قرآن و احکام به یثرب فرستاد؟
(۱) جعفر بنی ایطال (۲) عمار یاسر (۳) عبدالله بن رواحه (۴) مصعب بن عمیر
۲۷. چه کسی نزد مشرکان رفت و خبر از بین رفتن پیمان نامه توسط موریانه را به آنها رساند؟
(۱) حضرت علی (علیه السلام) (۲) ابوطالب (۳) مصعب بن عمیر (۴) جعفر بن ابی طالب
۲۸. ابوطالب چگونه توانست نقش بسیار مهم خود را برای حفاظت از پیامبر ایفا کند؟
(۱) ریاست قبله (۲) یاری از بنی هاشم (۳) مخفی نگاه داشتن ایمان (۴) قرارداد با قریش
۲۹. افراد کدام قبیله در عقبه اول با پیامبر پیمان بستند؟

(۱) بنی قریظه (۲) خزرج (۳) اوس و خزرج (۴) طائف

جای خالی

۳۰. بیعت عقبه ثانیه به معروف شده است زیرا محتوای آن جنبه نظامی و جنگی داشت .
۳۱. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را مبدا تاریخ اسلام قرار داد و در زمان خلیفه ی دوم به پیشنهاد رسمیت یافت.
۳۲. در مدت محاصره مسلمانان اموال حضرت و بعضی از بنی هاشم بخشی از مشکلات را کاهش داد.
۳۳. آشنایی ۱۲ نفر از مردم یثرب با اسلام در و در منطقه که به معروف شد.
۳۴. ابوطالب به شدت با خواسته آنان مخالفت کرد و از خواست تا در داخل شعب خود، از جان رسول خدا دفاع کنند. در پی درخواست ابوطالب، همگی بنی هاشم به جز و ابوسفیان بن حارث پیشنهاد او را پذیرفتند.
۳۵. حدود دو ماه پس از پایان محاصره در شعب، دوتن از عزیزترین یاران رسول خدا ابتدا و با فاصله اندکی پس از او از دنیا رفتند . این مصیبت به قدری بر رسول خدا سنگین بود که سال رحلت آن دو (دهم بعثت) را نامیدند.
۳۶. با حرکت رسول خدا به مدینه امام علی (علیه السلام) در جای او و روانداز سبز رنگ پیامبر را بر روی خود انداخت آیه قرآن نازل شده برای این اتفاق به آیه و آن شب به معروف شده است .
- وصل عبارت: بیعه الحرب- دارالندوه- عام الحزن- ليله المیت- شعب ابو طالب- سقیفه**
۳۷. محلی که پیامبر همراه مسلمین بمدت ۳ سال در آنجا محاصره شده بودند.
۳۸. خوابیدن حضرت علی (علیه السلام) به جای پیامبر به آن معروف شده است.
۳۹. مجلس مشورت سران شرکت برای چگونگی رفتار با رسول خدا.
۴۰. سال وفات حضرت خدیجه و ابوطالب.
۴۱. نام دیگر پیمان عقبه ی دوم بود.

پاسخنامه درس ۴

تشریحی

۱. در روزهای حج در ذی الحجه، وروزهای عمره در رجب. ص ۳۴
۲. اخراج پیامبر از مکه و نیز زندانی کردن ایشان. وقتی آن دو پیشنهاد تصویب نشد سومین گزینه یعنی کشتن پیامبر تصویب شد. ص ۳۷
۳. سالی که دو تن از عزیزترین یاران پیامبر - ابوطالب و خدیجه رحلت کردند. چون این مصیبت بر پیامبر خیلی سنگین بود سال رحلت آنها را یعنی دهم بعثت را عام الحزن گذاشتند. ص ۳۴
۴. شبی که حضرت علی در شب توطئه مشرکان مأموریت یافت به جای پیامبر در بستر بخوابد قرآن این فداکاری حضرت علی (ع) را در آیه ای از قرآن مورد تمجید و به آیه مبیت و آن شب به ليله المبيت معروف شد. ص ۳۷
۵. مجلسی در دارالندوه تا درباره چگونگی رفتار با پیامبر مشورت کنند چون فراموشی آمدن مکان امنی چون یثرب برای پیامبر موجب نگرانی مشرکان شده بود. ابتدا دو پیشنهاد دادند ۱. اخراج پیامبر از مکه و نیز زندانی کردن آن حضرت ولی این دو پیشنهاد رد شد چون اخراج موجب ملحق شدنش به دیگر مسلمانان در یثرب و زندانی کردنش موجب تحریک بنی هاشم و مسلمانان برای نجات او می شد. و سومین گزینه یعنی کشتن پیامبر تصویب شد و قرار شد نمایندگان از هر قبیله ای در این کار سهیم باشند و ابولهب عموی پیامبر هم از جانب بنی هاشم در این کار سهیم باشد. تا بنی هاشم اقدام به جنگ و قصاص نکنند. ولی پیامبر از طریق فرشته وحی از این کار آگاه شدند. ص ۳۷
۶. با گذشت سه سال روزی پیامبر به عمویش ابوطالب خبر داد که موریانه پیمان نامه مشرکان به جز عبارت باسمک الله را خورده این خبر که جز از راه غیبی نمی توانست به دست آمده باشد مورد تأیید ابوطالب قرار گرفت از این رو خطاب به پیامبر فرمودند من گواهی می دهم که تو جز سخن راست چیزی نمی گویی ووی سپس نزد مشرکان رفت و جریان را بازگو کرد آنان نیز به سراغ پیمان نامه رفتند و در حالی که تا آن زمان کسی آن را باز نکرده بود خبر پیامبر را درست یافتند این حادثه در کنار تصمیم برخی از مشرکان برای پایان دادن محاصره به علت مسائل قبیله ای موجب شد که دست از محاصره بکشند و مسلمانان دوباره به زندگی عادی خود بازگردند که به نوبه خود پیروزی بزرگی بود. ص ۳۴

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

۷. دلسوز و وفادار، برای رسول خدا بودند. او به القابی چون سیده قریش و طاهره معروف بود چون در دوره جاهلی فداکار و ایثار نسبت به محرومان به مادریتیمان و بی پناهان داشت. پیامبر از ایشان تا آخر عمر به نیکی یاد کرد. در کمالات او همین بس که دختری چون حضرت فاطمه (س) متولد شد. ص ۳۵

صحیح و غلط

۸. غلط ص ۳۴

۹. صحیح ص ۳۷

۱۰. غلط ص ۳۵

۱۱. غلط ص ۳۶

۱۲. صحیح ص ۳۴

۱۳. صحیح ص ۳۵

۱۴. غلط ص ۳۶

پاسخ کوتاه

۱۵. برای اینکه بنی هاشم پس از قتل پیامبر اقدام به جنگ و قصاص نکنند. ص ۳۷

۱۶. مصعب بن عمیر ص ۳۶

۱۷. سه سال ص ۳۴

۱۸. چون در جنوب شرقی مکه قرار دارد و در آن زمان باغ ها و زمین های کشاورزی خوبی داشت و قبيله ثقیف در آن

زندگی می کردند.. ص ۳۵

۱۹. به علت خبری که پیامبر در مورد پیمان نامه داد که موریانه خورده است و چون دیدند که خبر درست است مشرکان

دست از محاصره برداشتند. ص ۳۴

۲۰. چون که محتوای آن جنبه نظامی و جنگی داشت. ص ۳۶

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

۲۱. اموال حضرت خدیجه، و بعضی از بنی هاشم. ص ۳۴

۲۲. هجرت پیامبر به یثرب - در عصر دومین خلیفه یعنی عمرو با راهنمایی امام علی (ع) رسمیت یافت. ص ۳۷

تستی

۲۳. گزینه «۳» ص ۳۵

۲۴. گزینه «۴» ص ۳۷

۲۵. گزینه «۲» ص ۳۷

۲۶. گزینه «۴» ص ۳۶

۲۷. گزینه «۲» ص ۳۴

۲۸. گزینه «۲» ص ۳۴

۲۹. گزینه «۳» ص ۳۶

جای خالی

۳۰. بیعه الحرب ص ۳۶

۳۱. هجرت به یثرب / حضرت علی (ع) ص ۳۷

۳۲. خدیجه ص ۳۴

۳۳. موسم حج / منا / عقبه ص ۳۶

۳۴. بنی هاشم / ابولهب ص ۳۲

۳۵. ابوطالب / حضرت خدیجه / عام الحزن ص ۳۴

۳۶. خوابید / میت / لیلة المیت ص ۳۷

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۴) رسول خدا؛ از شعب ابی طالب...

وصل عبارت

۳۷. شعب ابوطالب ص ۳۲

۳۸. ليله المييت ص ۳۷

۳۹. دارالندوه ص ۳۷

۴۰. عام الحزن ص ۳۴

۴۱. بيعه الحرب ص ۳۶

تشریحی

۱. اتفاقات غزوه احد را به طور خلاصه توضیح دهید.
۲. علت مهاجرت و سکونت یهود در مدینه را تجزیه و تحلیل کنید.
۳. سه مورد از مهم ترین محور های پیمان عمومی مدینه را بنویسید.
۴. در بدو ورود پیامبر به مدینه در مورد چگونگی انتخاب محل سکونت ایشان و مکان ساخت مسجد توضیح دهید.
۵. جایگاه حقیقی مسجد در اسلام چیست؟ توضیح دهید.
۶. اصطلاحات انصار و مهاجر را توضیح دهید.
۷. غزوه و سریه را تعریف کنید.

صحیح و غلط

۸. معنای کلمه ی یثرب قبل از ورود پیامبر (صلی الله علیه و آله) به آن جا عبارت از عیب و فساد و سرزنش است به همین دلیل رسول خدا نام مدینه را برای شهر برگزید.
۹. در فتح خیبر که جعفر بن ابیطالب و زید بن حارثه و عبدالله بن رواحه فرماندهی را به ترتیب عهده دار شدند به شهادت رسیدند.
۱۰. منزلگاه پیامبر تا زمان بنای حجره ها در اطراف مسجد نبوی، منزل ابو ایوب انصاری بود.
۱۱. سریه به جنگ هایی گفته می شد که پیامبر خود رهبری سپاه را بر عهده داشت.
۱۲. پیمان نامه عمومی مدینه به منزله اولین قانون اساسی در اسلام است.
۱۳. ویژگی مهم یهودیان که به آن شهرت داشتند توطئه و نفاق است.
۱۴. جنگ های بعثت بین یهودیان و مردم یثرب رخ داد.
۱۵. حمزه عمومی پیامبر در غزوه بدر به شهادت رسید.

پاسخ کوتاه

۱۶. اهداف رسول خدا (صلی الله علیه و آله) از ایجاد پیمان برادری میان مهاجران و انصار چه بود؟
۱۷. دو غزوه پیامبر که مسلمانان در آن پیروز شدند را نام ببرید.

۱۸. چرا یهودیان مدینه نسبت به پیامبر پیمان شکنی کردند؟
۱۹. زمینه های تاسیس اولین حکومت اسلامی را بنویسید.
۲۰. سه قبیله مهم یهودی ساکن مدینه را نام ببرید؟
۲۱. رهبر منافقان در مدینه چه کسی بود؟
۲۲. منافق به چه کسانی گفته می شود؟

تستی

۲۳. کدام رویداد از نظر زمانی مقدم بر بقیه است؟
 - ۱) غزوه احد ۲) غزوه بدر ۳) فتح مکه ۴) غزوه موته
۲۴. حمزه عموی پیامبر (صلی الله علیه و آله) در کدام جنگ به شهادت رسید؟
 - ۱) خندق ۲) بدر ۳) تبوک ۴) أُحد
۲۵. کدام مورد در مورد جنگ احد صحیح نیست؟
 - ۱) نتایج نافرمانی از دستورهای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ۲) محرومیت از امدادهای غیبی به علت دنیا طلبی ۳) اهمیت صبر و استقامت و اخلاص ۴) عدم آمادگی برای حوادث بعدی
۲۶. در کدام جنگ پیامبر با مشرکان، تعداد مسلمانان ۳۱۳ نفر و تعداد مشرکان ۱۰۰۰ نفر بود؟
 - ۱) جنگ بدر ۲) جنگ احد ۳) جنگ خندق ۴) جنگ موته
۲۷. پیمان برادری یا عقد اخوت در آغاز هجرت پیامبر به مدینه میان چه کسانی برقرار شد؟
 - ۱) مهاجرین ۲) انصار ۳) مهاجرین و انصار ۴) اوس و خزرج
۲۸. در سال آغازین هجرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) با نزول کدام آیات اذن جهاد با کافران از سوی خداوند صادر شد.
 - ۱) ۳۹-۴۰ سوره حج ۲) ۲۹-۳۰ سوره احزاب ۳) ۲۹-۳۰ سوره حج ۴) ۳۹-۴۰ سوره احزاب
۲۹. رهبر منافقان مدینه چه کسی بود؟
 - ۱) سعد بن معاذ ۲) عبدالله بن ابی ۳) خالد بن ولید ۴) ابوسفیان
۳۰. کدامیک از موارد زیر جزء درس های جنگ احد نیست؟

۱) نتایج نافرمانی از دستورهای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ۲) اهمیت صبر و استقامت و اخلاص

۳) محرومیت از امدادهای غیبی به علت دنیا طلبی ۴) طولانی شدن جنگ

۳۱. کدام صحیح می باشد؟

۱) غزوه احد سال دوم هجری - شکست مسلمانان ۲) بدر سال سوم هجری - پیروزی مسلمانان

۳) تبوک هشت هجری - عدم حضور امام علی (علیه السلام) ۴) احزاب پنج هجری - آخرین تهاجم مشرکان به مدینه

۳۲. در جریان پیمان برادری بین مسلمانان پیامبر چه کسی را برادر خود اعلام کرد.

۱) ابوبکر ۲) علی (علیه السلام) ۳) زید بن حارثه ۴) عمار

جای خالی

۳۳. عرب های ساکن یثرب در طول دوران قبل از ورود اسلام به این شهر درگیری زیادی با یکدیگر و با یهودیان داشتند که آخرین آن جنگ بود.

۳۴. پس از هجرت رسول خدا به یثرب ، نام آن طبق دستور ایشان به و تغییر یافت.

۳۵. رهبر منافقان ، شخصی به نام بود. و نام دیگر بیعت شجره ، بیعت است.

۳۶. مهم ترین ساکنان شهر یثرب دو قبیله بودند.

۳۷. اولین اقدام پیامبر در هنگام ورود به مدینه احداث بود .

۳۸. رسول خدا پس از مشورت با یاران، پیشنهاد مبنی بر حفر خندق را پذیرفت.

۳۹. اولین غزوه مسلمانان با مشرکان قریش نام داشت.

وصل عبارت: خندق - بنی قینقاع - بدر - بنی امیه - احد

۴۰. در این جنگ مشرکان مکه به اصرار ابوجهل با سپاهی هزار نفری به سوی منطقه نبرد حرکت کردند .

۴۱. در این نبرد ۷۰ نفر از مسلمانان به شهادت رسیدند که یکی از آنان حمزه عموی پیامبر (صلی الله علیه و آله) بود

۴۲. در این نبرد طولانی شدن جنگ و دشواری تامین آذوقه منجر به شکست مشرکان گردید.

۴۳. از قبیله های یهودی ساکن در یثرب .

پاسخنامه درس ۵

تشریحی

۱. احساس قدرت و امید در مسلمانان مدینه به خاطر پیروزی در جنگ بدر و احساس تلخ شکست منافقان و یهودیان. سران شرک به خاطر شکست در جنگ بدر تلاش کردند حس انتقام جویی را در مکیان زنده نگه دارند. و برخی از یهودیان مدینه نیز با سفر به مکه به این جو دامن زدند. با گذشت یک سال از حادثه بدر رسول خدا اطلاع یافت که مشرکان مکه با سپاهی سه هزار نفری به سوی مدینه در حرکت اند ان حضرت پس از مشورت با یاران تصمیم گرفت در خارج از مدینه با دشمن بجنگد. محل استقرار در حاشیه کوه احد در شمال مدینه بود. پیامبر با هزار نفر به سوی احد حرکت کرد که سیصد نفر منافق از میانه راه فرار کردند. پس از استقرار از کنار احد رسول خدا پنجاه نفر تیر انداز را برای محافظت از گذرگاه پشت سپاه اسلام گماشت که با ایمان مسلمانان به سود مسلمانان تمام شد و حضرت علی نقش بسیار داشتند ولی به خاطر دنیا طلبی بعضی از مسلمانان موجب شد به جمع کردن غنیمت مشغول شوند و این سبب شد که دشمن از پشت حمله کند و باعث شکست مسلمانان و شهادت حمزه عموی پیامبر شد. ص ۴۸
۲. یهودیان بر اساس گزارش های موجود در کتاب مقدس خود دریافته بودند که پیامبر موعود از چه نام و نسبی برخوردار است و نیز گفته شده که سبب اصلی سکونت یهودیان در مدینه گزارش هایی مبنی بر هجرت پیامبر موعود به این منطقه در کتاب مقدس یهودیان بود با وجود آنکه یهودیان شواهد کافی برای یقین به نبوت رسول خدا در اختیار داشتند اما به علت روحیات نژاد پرستانه و نیز حسادت نسبت به رسول خدا و مسلمانان اغلب آنان پیمان با پیامبر را زیر پا نهاده به مخالف و کارشکنی بر ضد اسلام پرداختند و آنان به عهد شکنی و عدم پایبندی به پیمان ها شهرت داشتند. ص ۵۱
۳. ۱. تشکیل جامعه ای متشکل از مسلمانان و یهودیان مدینه ۲. آزادی مسلمانان و یهودیان مدینه در پیروی و عمل بر اساس دین خود ۳. حاکمیت عدالت، در برخورد با تجاوز افراد نسبت به هم. ص ۴۶
۴. پیامبر در بدو ورود به مدینه در آغازین گام برای تشکیل حکومت اسلامی به عنوان پایگاه و مرکز حکومت خود مسجدی بنا کرد. ایشان فرمودند راه شتر را باز گذارید که او مأمور است شتر در زمینی که متعلق به دو بچه یتیم بود نشست پیامبر آن را خریداری و مسجد ساده ای ساختند. و در کنار آن حجره هایی برای سکونت و مسلمانان ساخته شد ولی تا زمان ساخت حجره ها پیامبر در خانه ابو ایوب انصاری می زیست. ص ۴۳

۵. در اسلام مسجد جایگاه والایی دارد این مکان مقدس تنها محل عبادت و نیایش بندگان با خدای متعال نیست زیرا علاوه بر عبادت آموزش و پروراندن جان های مستعد، دیدار مومنان با یکدیگر و رفع مشکلات آنان، بسیج نیروها و تأمین نیازهای دولت اسلامی و... همه و همه می تواند در چنین مکانی صورت گیرد. ص ۴۳

۶. مسلمانان مکه مهاجر نامیده شدند و مسلمانان مدینه به انصار شهرت داشتند. از اقدامات مهم رسول خدا ایجاد پیمان برادری میان مسلمانان بود. پس از هجرت به مدینه نیز با دستور آن حضرت پیمان برادری مهاجران و انصار برقرار شد. ص ۴۴

۷. غزوه به آنگونه هجوم دشمن است که خود رسول خدا همراه سپاه بود و آن را رهبری می کرد. سربیه اعزام گروه ها یا گردان ها و هنگ هایی بود که خود پیامبر در آن شرکت نداشت و برای آنها سرپرستی معین می کرد و آنان را به مقصد اعزام می کرد تعداد غزوات را ۲۶-۲۷ و تعداد سربیه ها به اختلاف ۳۵-۳۶، ۴۸-۳۶ و حتی ۶۶ سربیه نوشته اند. ص ۴۶

صحیح یا غلط

۸. صحیح ص ۴۲

۹. صحیح ص ۵۷ درس ۶

۱۰. صحیح ص ۴۳

۱۱. غلط ص ۴۶

۱۲. صحیح

۱۳. غلط ص ۵۱

۱۴. صحیح ص ۴۳

۱۵. غلط ص ۴۸

پاسخ کوتاه

۱۶. تأکید بر برادری ناشی از ایمان، ایجاد روحیه تعاون و همکاری و تأکید بر الفت و همبستگی همگانی آماده سازی

مسیر وحدت جامعه، تغییر فرهنگ جاهلی مبتنی بر پیمان های قبیله ای به پیمان مبتنی بر روح ایمان و اسلام. ص ۴۴

۱۷. غزوه بدر - خندق (احزاب) ص ۴۹

۱۸. به علت داشتن روحیات نژاد پرستانه و حسادت نسبت به رسول خدا و مسلمانان. ص ۵۱
۱۹. تأسیس مسجد نبوی- پیمان برادری میان مهاجران و انصار و اهداف آن- پیمان عمومی مدینه- تشکیل نیروی نظامی- غزوات
۲۰. قبیله بنی قینقاع- بنی نضیر- بنی قریظه ص ۴۳
۲۱. عبدالله بن ابی ص ۴۹
۲۲. کسانی که در ظاهر اظهار اسلام می کردند اما در باطن همچنان بر آیین پیشین باقی ماندند. و چون قدرت روز افزون اسلام را می دیدند و توان رویارویی آشکار با آن را نداشتند با تظاهر به اسلام خود را در صفوف مسلمانان جای دادند. منافقان با یهودیان سروسری داشتند و در نهان بر ضد مسلمانان توطئه می کردند. ص ۵۱
- تستی
۲۳. گزینه «۲» ص ۴۶
۲۴. گزینه «۴» ص ۴۸
۲۵. گزینه «۴» ص ۴۸
۲۶. گزینه «۱» ص ۴۷
۲۷. گزینه «۳» ص ۴۴
۲۸. گزینه «۱» ص ۴۶
۲۹. گزینه «۲» ص ۵۱
۳۰. گزینه «۴» ص ۴۸
۳۱. گزینه «۴» ص ۴۶-۴۹
۳۲. گزینه «۲» ص ۴۴

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۵) پیامبر در مدینه «ا»

جای خالی

۳۳. بعثت ص ۴۳

۳۴. طابه و طیبه ص ۴۲.

۳۵. عبدالله بن ابی ص ۵۱ / بیعت رضوان ص ۵۳

۳۶. اوس و خزرج ص ۴۳

۳۷. مسجد ص ۴۳

۳۸. سلمان فارسی ص ۴۹

۳۹. بدر ص ۴۶

وصل عبارت

۴۰. غزوه بدر ص ۴۷

۴۱. احد ص ۴۸

۴۲. خندق ص ۴۹

۴۳. بنی قینقاع ص ۴۳

تشریحی

۱. یک مورد از تلاش های رسول خدا در آخرین روزهای حیاتشان، برای فراهم سازی جانشینی علی (علیه السلام) را بیان کنید.
۲. دستاوردهای دوره رسالت و حکومت رسول خدا دارای چه ابعادی بود؟
۳. چرا مبارزه با منافقان مشکل تر از مبارزه با یهودیان و مشرکان بود؟
۴. از دستاوردهای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در بعد اجتماعی سه مورد را بنویسید؟
۵. چرا رسول خدا سران دیگر کشورها را به اسلام دعوت کرد؟
۶. پیامبر چه نکاتی را در خطبه حجه الوداع مطرح کرد؟
۷. چرا پیام براءت به وسیله امام علی (علیه السلام) ابلاغ شد؟
۸. نتایج مهم صلح حدیبیه را بنویسید.
۹. ماجرای غدیر خم را بیان کنید.
۱۰. ماجرای بصر را توضیح دهید.
۱۱. نبرد موته را توضیح دهید.

صحیح و غلط

۱۲. پس از فتح مکه بت های درون و بیرون مکه شکسته شد از جمله بت هبل که به دست امیر المومنین علی (علیه السلام) شکسته شد.
۱۳. مسجد ضرار در مدینه توسط مشرکان احداث گردید و توسط پیامبر (صلی الله علیه و آله) تخریب و به آتش کشیده شد.
۱۴. سرآغاز نبرد موته قتل ناجوانمردانه سفیر پیامبر بود که نوعی تهدید نظامی به حساب می آید.
۱۵. فرماندهی سپاه سه هزار نفری اسلام در جنگ موته به دست جعفر بن ابی طالب بود.
۱۶. پیامبر در سال ۶ هجری برای انجام اعمال عمره و زیارت خانه خدا عازم مکه شد.
۱۷. در رأس سپاهی که عازم تبوک شدند حضرت علی (علیه السلام) قرار داشت.

۱۸. طلقا به بردگان آزاد شده توسط رسول خدا گفته می شود.

۱۹. خندق آخرین دژ باقی مانده برای یهود بود.

پاسخ کوتاه

۲۰. به چه دلیل پیامبر در جریان جنگ تبوک حضرت علی را به عنوان جانشین خود در مدینه قرار دادند؟

۲۱. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) برای دعوت جهانی اسلام به چه کشورهایی نامه ارسال کرد؟

۲۲. اهداف رسول خدا (صلی الله علیه و آله) از انجام عمره در سال ششم هجری چه بود؟

۲۳. بیعت رضوان به چه معنی بود؟

۲۴. طلقا به چه کسانی گفته می شد؟

۲۵. حجه الوداع چه بود و در چه سالی بود؟

۲۶. با توجه به آیه به سوالات ذیل پاسخ کوتاه دهید.

{ همانا خداوند از مؤمنانی که در زیر درخت با تو بیعت کردند خشنود شد و دانست که در دلشان چه میگذرد؛ پس

آرامش بر دل آنها نازل کرد و به فتحی نزدیک پاداششان داد }

الف. آیه بالا خطاب به چه کسانی است؟

ب. آیه بالا به چه پیمانی (بیعت) اشاره دارد؟

ج. آیه بالا به کدام فتح بشارت داده است؟

د. آیه بالا در چه شرایطی نازل شد؟

تستی

۲۷. کدام مورد از نتایج صلح حدیبیه می باشد؟

(۱) تامین امنیت جان و مال تجار مسلمان (۲) آزادی پیروی از اسلام در مکه

(۳) به رسمیت شناخته شدن اسلام توسط قریش (۴) ارائه قدرت سیاسی و معنوی مسلمانان

۲۸. حدیث منزلت در کدام غزوه و برای مقام چه کسی مطرح شد؟

(۱) احد - علی (علیه السلام) (۲) تبوک - علی (علیه السلام)

(۳) تبوک - پیامبر (صلی الله علیه وآله) (۴) احزاب - پیامبر (صلی الله علیه وآله)

۲۹. رویای پیامبر که وارد حرم شدند موی سرشان را تراشیده و کلید خانه کعبه را در دست گرفته اند منشا چه تصمیمی از جانب ایشان شد؟

(۱) فتح مکه بدون خونریزی (۲) زیارت خانه خدا

(۳) دعوت جهانی (۴) فرمان براءت

۳۰. چرا آیین اسلام برای همه مردم است در صورتی که در جزیره العرب و برای قوم عرب ظهور کرده است؟

(۱) پیامبر به همه زبان ها تسلط دارد (۲) مخاطب قران همه مردم هستند

(۳) دین اسلام تکامل یافته همه ادیان گذشته (۴) همه ادیان گذشته خبر از این دین جهانی داده بودند

۳۱. در کدام غزوه پیامبر به حضرت علی (علیه السلام) دستور دادند به عنوان جانشین ایشان در مدینه بماند و سپاه را همراهی نکند.

(۱) بدر (۲) احد (۳) خیبر (۴) تبوک

۳۲. فرمان براءت قرار بود توسط چه کسی ابلاغ شود و بعد از نازل شدن جبرئیل بر رسول خدا ایشان ابلاغ را به چه کسی سپردند؟

(۱) حضرت علی (علیه السلام) - جعفر بن ابی طالب (۲) عثمان - عمر

(۳) ابوبکر - حضرت علی (علیه السلام) (۴) جعفر بن ابی طالب - ابوبکر

۳۳. این جمله رسول خدا در کجا ایراد شده است که در منابع مهم اهل سنت و شیعی موجود می باشد؟

{ هرکس که من سرپرست او هستم، این علی نیز سرپرست اوست. خدایا، دوستان علی را دوست مدار و دشمنانش را

دشمن مدار. یاران او را یاری کن و کسانی را که یاری اش نکنند، واگذار }

(۱) خطبه غدیر (۲) حدیث ثقلین (۳) پیمان پایداری (۴) حدیث منزلت

وصل عبارت: خندق- صلح حدیبیه- بیعت رضوان- مقوقس- خیبر

۳۴. به رسمیت شناخته شدن اسلام توسط قریش، توقف جنگ، امکان دعوت جهانی برای رسول خدا
۳۵. در این نبرد با فتح مهم ترین قلعه یهودیان و قتل پهلوان معروفشان بدست امام علی (علیه السلام)، مسلمانان پیروز شدند.
۳۶. ضمن احترام به سفیر و نامه رسول خدا هدایایی نیز ارسال کرد.
۳۷. بیعتی که مسلمانان در سال ششم هجری با پیامبر اکرم بستند.

جای خالی

۳۸. گرچه محدوده به وسیله حصار فیزیکی محصور نبود اما خروج بنی هاشم از آن به جز در روز های حج در ذی الحجه و روز های عمره در ماه با خطر جانی همراه بود.
۳۹. پیامبر (صلی الله علیه و آله) در پاسخ شایعات منافقان مبنی بر عدم صلاحیت علی (علیه السلام) برای حضور در غزوه تبوک حدیث منزلت را بیان کردند.
۴۰. سرانجام در روز ماه سال روح بزرگ پیامبر اکرم که تجسم برترین فضائل و کمالات اخلاقی بود به عالم بقاء پرواز کرد.
۴۱. رسول خدا (ص) پس از بازگشت از سفر تبوک با نزول آیاتی مسجد منافقان را مسجد نامید.
۴۲. مشرکانی که پس از فتح مکه مشمول عفو پیامبر اسلام شدند به معروف شدند.
۴۳. جعفر بن ابی طالب و زیدین حارثه در نبرد به شهادت رسیدند.
۴۴. بتی که به دست علی (علیه السلام) شکسته شد نام داشت.
۴۵. آخرین حج پیامبر را می نامند.

پاسخنامه درس ۶

تشریحی

۱. تأکید بر عزیمت سریع سپاه اسامه بن زید به شام، قصد داشت که معارضان احتمالی جانشینی علی از مدینه دور شوند. ص ۶۴
۲. ۱. بعد اعتقادی ۲. بعد حکومتی ۳. بعد فردی و خانوادگی ۴. بعد اجتماعی. ص ۶۵
۳. چون منافقان همیشه کارشکنی می کردند و ظاهر و باطنشان یکی نبود و همیشه دنبال شایعه پراکنی بودند.. ص ۶۰
۴. احترام و توجه به کودکان، رفع نیاز نیازمندان در حد توان، پیشی گرفتن در اسلام. ص ۶۵
۵. درست است که دین اسلام در میان عرب ظهور کرد ولی مخصوص تنها عرب ها نیست و مخاطب با توجه به آیات قرآن همه مردم هستند و دیگر اینکه زمینه مناسب پدید آمده پس از صلح حدیبیه رسول خدا در اواخر سال ششم هجری ابلاغ دعوت خویش به سران کشورهای مهم آن زمان را آغاز کرد. ص ۵۴
۶. تبیین جایگاه اهل بیت (ع) و توصیه به همراهی و پیروی از آنان بود که در قالب حدیث معروف ثقلین آمده است. معرفی کردن امام علی (ع) به عنوان جانشین خود و فرمودند: هر کس که من سرپرست او هستم این علی نیز سرپرست اوست خدایا دوستان علی را دوست بدار و دشمنانش را دشمن بدار یاران او را یاری کن و کسانی را که یاری اش نکنند واگذار. ص ۶۳
۷. پیامبر ابوبکر را به سوی مکه اعزام کرد اما هنگامی که او بخشی از مسیر را طی کرد جبرئیل بر رسول خدا (ص) نازل شد و چنین ابلاغ کرد که این آیات را تو یا کسی که از توست باید ابلاغ کند از این رو امام علی (ع) بر شتر مخصوص پیامبر سوار شد و خود را به ابوبکر رساند و آیات را از او ستاند و در منا تا سه روز به حاجیان اعلام کرد. ص ۶۲
۸. به رسمیت شناختن اسلام توسط قریش، توقف جنگ، اما کن دعوت جهانی برای رسول خدا (ص) نهایتاً فراهم آمدن زمینه های فتح مکه. ص ۵۴
۹. از مهمترین رویدادهای سال دهم هجری آخرین سفر پیامبر به حج است. با نزول آیه واجب حج پیامبر چهار روز قبل از ماه ذی الحججه با انبوه مسلمانان مدینه و دیگر نواحی عازم انجام حج شدند و تاکید داشتند اعمال حج با دقت انجام گیرد. و سفارش بر همراهی با اهل بیت می کردند. در قالب حدیث ثقلین. هنگام بازگشت از این سفر در منطقه غدیر خم پیامبر در حضور انبوه جمعیت مسلمانان ضمن ایراد خطبه ای مشتمل بر فرازهایی بسیار مهم امام علی (ع) را به عنوان جانشینی خود معرفی فرمود و مهم ترین فراز خطبه غدیر این جمله پیامبر است که فرمودند: هر کس که من سرپرست او

هستم این علی نیز سرپرست اوست خدایا دوستان علی را دوست بدار و دشمنانش را دشمن بدار یاران او را یاری کن و کسانی را که یاری اش نکنند واگذار. ص ۶۳

۱۰. پیامبر در ادامه تلاش برای گسترش دعوت اسلامی به نقاط مختلف جهان آن روز در سال هشتم هجری نامه ای به حاکم بصره در شام ارسال کردند اما او سفیر پیامبر را در موته کشت. این رفتار نوعی تهدید نظامی و پیام قدرت به حکومت نبوی در مدینه بود رسول خدا سپاهی سه هزار نفری را به فرماندهی جعفر بن ابی طالب بدان سو فرستاد درگیری میان دو سپاه که در منطقه موته رخ داد جعفر بن ابی طالب وزید بن حارثه و عبدالله بن رواحه که فرماندهی را به ترتیب به عهده داشتند به شهادت رسیدند. ص ۵۷

۱۱. پیامبر در ادامه تلاش برای گسترش دعوت اسلامی به نقاط مختلف جهان آن روز در سال هشتم هجری نامه ای به حاکم بصره در شام ارسال کردند اما او سفیر پیامبر را در موته کشت. این رفتار نوعی تهدید نظامی و پیام قدرت به حکومت نبوی در مدینه بود رسول خدا سپاهی سه هزار نفری را به فرماندهی جعفر بن ابی طالب بدان سو فرستاد درگیری میان دو سپاه که در منطقه موته رخ داد جعفر بن ابی طالب وزید بن حارثه و عبدالله بن رواحه که فرماندهی را به ترتیب به عهده داشتند به شهادت رسیدند. ص ۵۷

صحیح و غلط

- ۱۲. صحیح ص ۵۸
- ۱۳. غلط ص ۶۲ توسط منافقان
- ۱۴. صحیح ص ۵۷
- ۱۵. صحیح ص ۵۷
- ۱۶. صحیح ص ۵۳
- ۱۷. صحیح ص ۵۹
- ۱۸. غلط ص ۵۸
- ۱۹. غلط ص ۵۶

پاسخ کوتاه

۲۰. چون که فرمودند یا علی کار مدینه جز با من یا تو سامان نمی یابد. دلیل این کار تحرکات مرموز منافقان در مدینه بود. ص ۵۹

۲۱. ایران، روم، مصر، حبشه، یمامه، و منطقه ای از شام. ص ۵۴

۲۲. به جا آوردن اعمال حج که علاوه بر جنبه های معنوی نوعی حرکت سیاسی و تبلیغی هم به شمار می آمد. ص ۵۳

۲۳. با پیچیده تر شدن اوضاع و به منظور آزمودن میزان پایداری و استقامت یاران به فرمان پیامبر مسلمانان در زیر درختی با آن حضرت پیمان بستند که به بیعت شجره یا رضوان معروف شد. ص ۵۳

۲۴. مشرکان مکه بعد از فتح مکه به شرط مسلمان شدن مشمول عفو پیامبر قرار گرفتند. و به طلقاً (آزادشدگان) معروف شدند. ص ۵۸

۲۵. از مهم ترین رویدادهای سال دهم هجری و آخرین سفر حج پیامبر اکرم است. ص ۶۲

۲۶. الف (مسلمانی که در برابر مشرکان قریش استقامت کردند و با پیامبر پیمان پایداری بستند. ص ۵۳) ب (پیمان پایداری که به بیعت شجره یا رضوان معروف شد. ص ۵۳) ج (فتح مکه ص ۵۴) د (در موقعی که مشرکان قریش از حرکت مسلمانان به سوی مکه جلوگیری کردند. ص ۵۳)

تستی

۲۷. گزینه «۱» ص ۵۴

۲۸. گزینه «۲» ص ۵۹

۲۹. گزینه «۲» ص ۵۳

۳۰. گزینه «۲» ص ۵۴

۳۱. گزینه «۴» ص ۶۸

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۶) پیامبر در مدینه «۲»

۳۲. گزینه «۳» ص ۶۲

۳۳. گزینه «۱» ص ۶۳

وصل عبارت

۳۴. صلح حدیبیه ص ۵۴

۳۵. خبیر ص ۵۶

۳۶. مقوقس ص ۵۵

۳۷. بیعت رضوان ۵۳

جای خالی

۳۸. شعب / رجب ص ۳۴

۳۹. منزلت ص ۵۹

۴۰. بیست و هشتم / صفر / یازدهم هجری ص ۶۴

۴۱. ضرار ص ۶۲

۴۲. طلقا ص ۵۸

۴۳. موته ص ۵۷

۴۴. هبل ص ۵۸

۴۵. حجّه الوداع ص ۶۲

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

تشریحی

۱. چرا بزرگانی همچون امام علی (ع) و شخصیت های بزرگ صحابه که اظهار تشیع داشتند بعد از جریان سقیفه سکوت کردند؟
۲. کاندید جانشینی پیامبر (ص) که انصار از خود معرفی کردند که بود و چرا به عنوان خلیفه تعیین نشد؟
۳. توضیح دهید چرا فقط قریشی بودن نمی تواند ملاک خوبی برای انتخاب جانشین پیامبر (ص) باشد.
۴. از شخصیت های بزرگ صحابه که بعد از پیامبر (ص) اظهار تشیع کردند، سه مورد را نام ببرید.
۵. ابوسفیان پس از ماجرای سقیفه به امام علی (ع) چه پیشنهادی داد و واکنش ایشان چه بود؟
۶. چه کسی و با چه خصوصیتی باید عهده دار مقام خلافت بعد از پیامبر (ص) خدا می شد؟
۷. در مذاکرات سقیفه آنچه موجب غلبه مهاجران بر انصار شد استناد بر چه بود؟
۸. جریان های موجود بعد از رحلت پیامبر (ص) را نام ببرید و معرفی کنید.
۹. حدیث منزلت چیست؟

صحیح و غلط

۱۰. اهل سنت معتقدند که رسول خدا (ص) در مناسبت های گوناگون امیر مومنان علی (ع) را بعنوان جانشین خود برگزیدند.
۱۱. استناد به سن ابوبکر در جریان ثقیفه اگرچه با موازین اسلام و سنت نبوی سازگاری داشت اما دلیل کاملی نبود.
۱۲. انتخاب معاویه به عنوان والی و کارگزار شام از اقدامات ابوبکر بود.
۱۳. رهبر منافقان مدینه، شخصی به نام عبدالله بن ابی رواحه بود.
۱۴. مسئله امامت و خلافت در واقع استمرار مسیر نبوت است.

پاسخ کوتاه

۱۵. در زمان تشکیل سقیفه و بیعت انصار و مهاجرین با ابوبکر حزب علوی در حال چه کاری بودند؟
۱۶. رسول خدا (ص) با اشاره به آیه ۷ از سوره بینه چه کسانی را مصداق خیر البریه دانسته اند؟
۱۷. دلیل مهاجرین برای سزاوار بودن آنها برای جانشینی پیامبر (ص) نسبت به انصار چه بود؟
۱۸. چه مساله ای از اساسی ترین امور هر جامعه می باشد؟

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
 نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

۱۹. دلیل دو دستگی میان انصار در سقیفه چه بود؟

تستی

۲۰. تعدادی از انصار در سقیفه بنی ساعده، چه کسی را به عنوان خلیفه رسول خدا (ص) معرفی کردند؟

(۱) ابوبکر (۲) ابو عبیده جراح (۳) سعد بن عباده (۴) سعد بن معاذ

۲۱. ریشه تشیع به چه عصری برمیگردد؟

(۱) امام علی (ع) (۲) پیامبر (ص) (۳) امام جعفر صادق (ع) (۴) امام حسن (ع)

۲۲. پیامبر اکرم (ص) در چه احادیثی امام علی (ع) را بعنوان جانشین، امام و خلیفه خود تعیین و منصوب کرد؟

(۱) حدیث منزلت (۲) حدیث ثقلین (۳) حدیث غدیر (۴) همه موارد

۲۳. این جمله از کیست؟ { مرا که به زمامداری برگزیده اید بهترین شما نیستم }

(۱) عمر (۲) عثمان (۳) ابوبکر (۴) اسامه بن زید

۲۴. دوره خلافت خلفای سه گانه چند سال طول کشید.

(۱) ۲۷ (۲) ۲۵ (۳) ۲۰ (۴) ۱۷

وصل عبارت

{ امام علی (ع)، ابو عبیده جراح، عمار یاسر، عمر، ابوبکر، وحی }

۲۵. مرا که به زمامداری برگزیده اید بهترین شما نیستم

۲۶. اولین بیعت کننده با خلیفه اول

۲۷. حدیث غدیر

۲۸. اظهار تشیع

۲۹. تعیین امام

جای خالی

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

۳۰. رسول خدا (ص) در مناسبت های گوناگون، امیر مؤمنان علی (ع) را به عنوان جانشین و امام و خلیفه پس از خود، تعیین و منصوب کرده است که به عنوان نمونه، می توان به جریان «یوم الانذار» در سالیان آغازین بعثت، حدیث، حدیث و از همه مهمتر به حدیث اشاره کرد.

۳۱. اهل سنت معتقدند رسول خدا در دوره حیات خود کسی را به عنوان جانشین پس از خود تعیین و مسئله تعیین خلیفه پیامبر (ص) را به خود واگذار کرد.

۳۲. پیامبر خدا خطاب به امیر مؤمنان علی (ع) فرمود: تو برای من در مقام و منزلت هارون نسبت به هستی، جز اینکه بعد از من نخواهد بود.

۳۳. گروهی از مهاجران و انصار با شنیدن خبر رحلت پیامبر (ص) در مکانی به نام گرد آمدند تا درباره جانشینی پیامبر (ص) تصمیم بگیرند.

۳۴. با شنیدن خبر اجتماع انصار در سقیفه سه تن از مهاجران یعنی و و به سرعت خود را به سقیفه رساندند.

۳۵. در دوران حاکمیت وی تلاش زیادی را برای محو و نابودی شیعیان به کار برد.

پاسخنامه درس ۷

تشریحی

پاسخ: برای رعایت مصالح عمومی اسلام و مسلمانان راه صبر و سکوت پیش گرفتند. ص ۷۱

پاسخ: سعد بن عباده خزرجی. چون انصار در درون خود گرفتار رقابت قومی و قبیله ای بودند بعضی از آنان که امارت و

حاکمیت سعد بن عباده خزرجی را نمی پذیرفتند به سرعت با ابوبکر بیعت کردند. ص ۶۹

پاسخ: چون اگر قریشی بودن ملاک بود چرا در آن جمع به روایتی از پیامبر استناد نشد و ثانیاً بر فرض که قریشی بودن و نیز

قربت با رسول خدا ملاک گزینش فرد به عنوان خلیفه باشد آیا در میان قریشیان فردی نزدیکتر به پیامبر نبود آیا سابقه و

قربت بنی هاشم و در میان آنان امام علی (ع) کمتر از ابوبکر بود. ص ۷۰

پاسخ: سلمان، ابوذر، مقداد، و عمار بن یاسر. ص ۷۱

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

پاسخ: ابوسفیان که در پی فرصتی برای بهره برداری به سود حزب اموی بود با مشاهده نتایج اجتماع سقیفه به علی (ع) پیشنهاد جنگ مسلحانه با اهل سقیفه را مطرح کرد اما آن حضرت با آگاهی از نیت درونی ابوسفیان پاسخ رد به وی دادند. ص ۶۹

پاسخ: کسی عهده دار خلافت می شود که با بهره مندی از علم خطاناپذیر الهی توان پاسخ به مشکلات و مسائل را داشته باشد. و نیز با بهره مندی از ملکه عصمت توان اجرای درست احکام الهی را داشته باشد. از آنجا که شناخت فردی با این ویژگی ها از عهده مردم عادی ساخته نیست از این رو امام و خلیفه رسول خدا باید توسط خدا و رسول او تعیین و نصب شود. چنانچه این کار توسط رسول خدا به امر الهی در بازگشت از حجه الوداع در محل غدیر خم با نصب امام علی (ع) به امامت و خلافت انجام شد. ص ۷۰

پاسخ: استناد به قرابت و نزدیکی ابوبکر به پیامبر (ص) به علت قریشی بودنش و نیز مسن تر بودن ابوبکر. ص ۷۰
پاسخ: گروه مهاجران و همفکران آنان (که امروزه اصطلاحاً از آنان به حزب قریش یاد می شود) و به جز انصار (سعد بن عباده خزرجی) دو جریان دیگر از جمله حزب اموی به رهبری ابوسفیان و حزب علوی به رهبری (متشکل از بنی هاشم و شیعیان امیرالمومنین (ع)). ص ۶۹

صحیح و غلط

پاسخ: غلط ص ۶۸

پاسخ: غلط ص ۷۰

پاسخ: صحیح

پاسخ: غلط ص ۵۱

پاسخ: صحیح ص ۷۰

پاسخ کوتاه

پاسخ: در حال تغسیل و تکفین پیامبر. ص ۶۹

پاسخ: امام علی (ع) و شیعیان او فرمودند سوگند به آنکه جانم به دست اوست همانا علی و شیعیان او رستگاران روز رستاخیزند. ص ۷۱

پاسخ: اینکه خلافت باید به اعضای قبیله قریش برسد. ص ۶۹

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

پاسخ: مسئله حکومت و رهبری. ص ۶۶

پاسخ: از آنجا که انصار در درون خود گرفتار رقابت قومی و قبیله ای بودند بعضی از آنان که امارات و حاکمیت سعد بن عبادہ خزرجی را نمی پذیرفتند، به سرعت با ابوبکر بیعت کردند و با بیعت آنان نوعی دو دستگی میان دو گروه انصار پدید آمد. ص ۶۹

تستی

پاسخ: گزینه «۳» ص ۶۹

پاسخ: گزینه «۲» ص ۷۰

پاسخ: گزینه «۴» ص ۶۸

پاسخ: گزینه «۳» ص ۷۰

پاسخ: گزینه «۲» ص ۷۱

وصل عبارت

پاسخ: ابوبکر ص ۷۰

پاسخ: عمر ص ۶۹

امام علی (ع) ص ۶۸

پاسخ: عمار یاسر ص ۷۱

پاسخ: وحی

جای خالی

منزلت / تقلین / غدیر ص ۶۸

نصب نکرد / امت ص ۶۸

موسی / پیغمبری ص ۶۸

سقیفه بنی ساعده ص ۶۹

ابوبکر / عمر / ابو عبیده جراح ص ۶۹

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۷) جانشینی پیامبر

معاویه ص ۷۱

تشریحی

۱. یکی از انتصابات عثمان که نقش مستقیمی در شورش مسلمانان برضد او داشت چه بود؟ توضیح دهید
۲. چرا زمانی که پیامبر (ص) در بستر بیماری بودند سپاهی را به فرماندهی اسامه به سمت روم فرستادند؟
۳. چرا عمر به مسلمانان اجازه نمیداد تا در خارج از عربستان ملکی برای خود تهیه کنند؟
۴. در آغاز خلافت ابوبکر چه کسانی را مرتدان یا از دین برگشتگان می گفتند؟
۵. پس از فتح بیت المقدس مسلمانان و مسیحیان چه تعهداتی به یکدیگر دادند؟
۶. نخستین اقدام عثمان پس از رسیدن به خلافت چه بود و چه طبعاتی داشت؟
۷. به اعتقاد محققان دلیل اصلی منع نقل و تدوین حدیث توسط عمر چه بود؟
۸. بذل و بخشش ناروای بیت المال در زمان عثمان چگونه صورت گرفت؟
۹. مانعان زکات چه کسانی بودند و در واقع اعتراض آنان چه بود؟
۱۰. ابوبکر در دوران خلافت خود با چه بحران هایی روبه رو بود؟
۱۱. عملکرد خلیفه عمر را در شیوه اداره امور بنویسید. (۲ مورد)
۱۲. عثمان چگونه به خلافت رسید مختصر توضیح دهید؟
۱۳. چگونه فتح بیت المقدس را به اختصار بنویسید.

صحیح و غلط

۱۴. مسیلمه و سجاح دو پیامبر دروغین بودند که باعث شهادت ۱۲۰۰ نفر از مسلمانان شدند.
۱۵. گروه ارتداد یا از دین برگشتگان در زمان خلافت معاویه بوجود آمدند.
۱۶. انتخاب معاویه به عنوان والی و کارگزار شام از اقدامات عثمان بود.
۱۷. تبدیل خلافت به پادشاهی از ویژگی های خلافت عثمان است.
۱۸. فتح ایران در زمان خلافت ابوبکر به وقوع پیوست.

پاسخ کوتاه

۱۹. عثمان چه اقداماتی انجام داد که نهایتاً منجر به شورش علیه او شد؟ فقط نام ببرید.

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۸) دوران خلافت ابوبکر، عمر، عثمان

۲۰. حذف {حی علی خیر العمل} از اذان توسط چه کسی و به چه دلیل انجام گرفت .
۲۱. روش تقسیم اموال دولت بین مردم و قبایل در زمان عمر به چه ترتیب بود.
۲۲. چرا مردم ایران به مسلمانان برای فتح ایران کمک کردند؟
۲۳. یکی از مهمترین رخدادهای دوره خلافت عمر چه بود؟
۲۴. کدام نبرد زمینه ساز حمله مسلمانان به مدائن بود؟
۲۵. چگونه خلافت بعد از ابوبکر به عمر رسید؟
۲۶. ام اییها لقب کیست؟

تستی

۲۷. ام اییها لقب کیست و توسط چه کسی داده شده است؟

- (۱) حضرت خدیجه . حضرت زهرا (س) (۲) حضرت زهرا (س) . امام علی (ع)
- (۳) حضرت زهرا (س) . پیامبر (ص) (۴) عایشه . پیامبر (ص)

۲۸. کدام خلیفه دستور منع نقل و تدوین حدیث را صادر کرد؟

- (۱) عمر (۲) ابوبکر (۳) عثمان (۴) معاویه

۲۹. فتح ایران در زمان خلافت چه کسی رخ داد؟

- (۱) حضرت علی (ع) (۲) عمر (۳) عثمان (۴) ابوبکر

۳۰. کدامیک از وقایع زمان خلیفه اول (ابوبکر) نمی باشد؟

- (۱) محاصره بیت المقدس (۲) مقابله با مرتدان (۳) مقابله با پیامبران دروغین (۴) اعزام لشکر اسامه به شام

۳۱. حذف {حی علی خیر العمل} از اذان از اقدامات چه کسی بود؟

- (۱) ابوبکر (۲) عمر (۳) عثمان (۴) مروان بن حکم

۳۲. در کدام نبرد بین اعراب و ایرانیان ، تیسفون پایتخت ساسانیان تصرف شد؟

- (۱) جسر (پل) (۲) نهاوند (۳) قادسیه (۴) جولوا

۳۳. چه کسی بیشترین تاثیر را بر افکار و اندیشه های اهل سنت داشته است ؟

(۱) ابوبکر (۲) عمر (۳) عثمان (۴) موارد ۱ و ۲

۳۴. چه کسی ولید بن عقبه را که از جانب عثمان حاکم کوفه شد فاسق خوانده بود.

(۱) پیامبر (۲) قرآن (۳) ابوبکر (۴) امام علی (ع)

وصل عبارت

{فرماندهی اسامه، مروان بن حکم، خلافت عمر، عمرو بن عاص، نهاوند }

۳۵. سن ملاک برتری نیست

۳۶. شکست سپاه ساسانی

۳۷. وصیت نامه مکتوب

۳۸. فرمانده فتح مصر

۳۹. داماد عثمان

جای خالی

۴۰. یکی از انتصابات عثمان که نقش مستقیمی در شورش مسلمانان برضد او داشت نصب به عنوان حاکم مصر بود.

۴۱. پس از رحلت رسول خدا(ص) و آغاز خلافت ابوبکر این گونه قبایل راه در پیش گرفته و سر به شورش برداشتند اینان به گروه معروف شدند.

۴۲. یکی از مهم ترین رخداد های دوره خلافت عمر انجام در مناطق مختلف اطراف شبه جزیره عربستان بود.

۴۳. یکی از شهرهای مدائن ، بود که به عنوان، پایتخت زمستانی شاهان به شمار می رفت. در حمله مسلمانان و خزائن گرانبهایش به تصرف آنان درآمد.

۴۴. معترضان به عثمان بعد از تعهد گرفتن از خلیفه در راه بازگشت به مصر به غلام عثمان برخوردند که با شتاب به سوی مصر می رفت و نامه ای مبنی خطاب به والی مصر با خود داشت.

۴۵. تکیه بر رأی و نظرات شخصی در فهم دین و اجرای امور، از دیگر ویژگی های در دوره خلافت خود است.

پاسخنامه درس ۷

تشریحی

۱. نصب عبدالله بن سعد ابی سرح به عنوان حاکم مصر بود، وی به علت ارتداد، در زمان رسول خدا (ص) از سوی آن حضرت مطرود و محکوم شده بود. رفتار مظلومانه او با مردم مصر و اصرار عثمان بر ابقای وی، موجب اعتراض مصریان بر عثمان شد. ص ۸۰
۲. نکته قابل تأمل در این اقدام رسول خدا (ص) تعیین یک فرد جوان به عنوان فرمانده سپاه بود و این در حالی بود که در میان اصحاب شرکت کننده در آن سپاه بسیاری از صحابه مسن و با سابقه حضور داشتند. و این اقدام مزبور توسط پیامبر معنایی ندارد جز اینکه حضرت قصد مخالفت عملی با معیارهای جاهلی در تعیین مسئولان و متولیان امور را داشته است زیرا مسن تر بودن به خودی خود حکایت از شایستگی بیشتر ندارد و همچنین پاسخ عملی به آن چیزی بود که پس از رحلت ایشان به عنوان ملاک برتری خلیفه اول (ابوبکر) مطرح شد. ص ۷۵
۳. عمر به این دلیل که مسلمانان با اشتغال به کارهای کشاورزی از جهاد باز خواهند اجازه نمی داد. ص ۷۸
۴. پس از فتح مکه توسط رسول خدا (ص) و گسترش قدرت حکومت اسلامی مدینه، قبایل ساکن در نواحی مختلف شبه جزیره عربستان با فرستادن نمایندگی به مدینه، اسلام و تابعیت از حکومت نبوی را پذیرفتند اما چنین نبود که همه آنان پی به عقاید اسلام برده باشند و برخی از آنان صرفاً به علت گسترش قدرت اسلام به ظاهر اظهار اسلام کردند پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر این گونه قبایل راه ارتداد پیش گرفته سر به شورش برداشتند. اینان به گروه مرتدان یا از دین برگشتگان معروف شدند. ص ۷۴
۵. مسلمانان تعهد کردند افزون بر تأمین مالی و جانی مردم مسیحی، کلیسایی را تخریب نکنند، یهودیان را در بیت المقدس ساکن نکنند. صلیبی شکسته نشود و اجباری در دینداری نباشد. مسیحیان نیز متعهد شدند مالیاتی همچون مردم مدائن پردازند در مهاجرت از بیت المقدس با سکونت در آن شهر مختار باشند و با رومیان همکاری نکنند. ص ۷۷
۶. عدم اجرای حکم قصاص عبیدالله بن عمرو بود که به خون خواهی پدرش (عمر) سه بی گناه را به قتل رسانیده بود این کار موجب انتقاد برخی صحابه نسبت به عملکرد خلیفه شد. ص ۷۹-۸۰

۷. حفظ کتاب خدا از آمیخته شدن با غیر قرآن و نیز کافی بودن قرآن برای مسلمانان می دانست. و این در حالی که پیامبر بر ثبت و تدوین حدیث تأکید داشتند. و به اعتقاد محققان دلیل اصلی منع نقل و تدوین حدیث جلوگیری از گسترش روایات مربوط به شأن و جایگاه اهل بیت (ع) به ویژه مسئله امامت و خلافت آنان بوده است. ص ۷۹
۸. عثمان بذل و بخشش های زیادی از اموال عمومی نسبت به بستگان خود داشت او اموال بسیاری را بدون حساب و کتاب به حکم و فرزندش و دیگر امویان بخشید از جمله فدک را به دامادش مروان بن حکم بخشید همه این موارد زمینه ساز اعتراضات صحابه بر ضد عثمان شد. اما برخورد عثمان با آنها مناسب نبود. ص ۸۰
۹. در جریان سرکوب مرتدان برخی افراد و قبایل معترض خلافت ابوبکر بودند و بر اساس سفارشات پیامبر انتظار جانشینی امام علی (ع) را داشتند که مورد هجوم واقع شدند و با آنها همچون مرتدان برخورد شد. این گروهها و قبایل از آنجا که ابوبکر را به عنوان خلیفه پیامبر نمی شناختند از پرداخت زکات به نمایندگان او امتناع ورزیدند از این رو با عنوان مانعان زکات با آنان برخورد شد. و این در حالی بود که آنان به اصل حکم زکات اعتراضی نداشتند در برخی منابع تاریخی سخنان و اشعار اینان در دفاع از خلافت اهل بیت نقل شده است البته برخی مانعان زکات نیز کسانی بودند که پرداخت زکات به کسانی غیر از رسول خدا (ص) را نوعی باج خواهی قلمداد می کردند. ص ۷۵
۱۰. الف: بحران ارتداد ب: لشکر کشی اسامه (آزمایش امت) ص ۷۴-۷۵
۱۱. عمر به سختی با نقل و کتابت احادیث نبوی به مخالفت برخاست از این رخداد در منابع تاریخی با عنوان منع نقل و تدوین حدیث یاد می شود که با شدت و ضعف تا پایان قرن اول هجری ادامه یافت. و او علت کار خود را کافی بودن قرآن برای مردم می دانست ولی به اعتقاد محققان علت اصلی جلوگیری از گسترش روابط مربوط به شأن و جایگاه اهل بیت (ع) به ویژه مسئله امامت و خلافت آنان بوده است. ۲. تکیه بر رأی و نظرات شخصی در فهم دین و اجرای امور که سبب برخی اعمال نظرها و بدعت ها در احکام عبادی و اجتماعی اسلام شد که به عنوان نمونه "حذف حی علی خیر العمل" از اذان بود و می گفت الان وقت جهاد است اگر مردم نماز را بهترین عمل بدانند به جهاد نمی روند. در حالی که مردم در زمان پیامبر هم نماز می خواندند و هم به جهاد می رفتند. ص ۷۹
۱۲. عمر پس از اینکه به دست ابولولو مجروح شد شورایی متشکل از شش نفر تشکیل داد تا از میان خود یک نفر را برگزینند او مقرر کرد در این شش نفر اگر اقلیتی در برابر سه نفر دیگر واقع شدند باید گردن اقلیت زده شود و اگر سه نفر در برابر سه نفر دیگر واقع شدند رأی کسانی مقدم است که عبدالرحمان بن عوف (شوهر خواهر عثمان) در بین

آنهاست. و این خود دلیل گویایی است بر آنکه هدف اصلی از تعیین شورای شش نفره گزینش عثمان بود و سرانجام نیز عثمان به عنوان خلیفه برآمده از این شورا به مسلمانان معرفی شد. ص ۷۹

۱۳. فتوحات خلیفه اول در منطقه شام در دوره خلیفه دوم ادامه یافت و به محاصره بیت المقدس توسط مسلمانان منجر شد. مردم مسیحی شهر، حاضر به صلح شدند مشروط به آنکه شخص خلیفه خود به این شهر بیاید و پیمان صلح را امضا کند. عمر نیز پس از مشورت با اصحاب رسول خدا (ص) و با راهنمایی امیر المومنان علی در سال شانزدهم یا هفدهم هجری به بیت المقدس رفت و تعهدات متقابلی میان مسلمانان و مسیحیان امضا شد مسلمانان تعهد کردند افزون بر تأمین مالی و جانی مردم مسیحی، کلیسایی را تخریب نکنند، یهودیان را در بیت المقدس ساکن نکنند، صلیبی شکسته نشود و اجباری در دینداری نباشد. مسیحیان نیز متعهد شدند مالیاتی همچون مردم مدائن پردازند در مهاجرت از بیت المقدس یا سکونت در آن شهر مختار باشند و با رومیان همکاری نکنند. ص ۷۶

صحیح و غلط

۱۴. صحیح ص ۷۵

۱۵. غلط ص ۷۴

۱۶. غلط

۱۷. صحیح ص ۸۰

۱۸. غلط ص ۷۷

پاسخ کوتاه

۱۹. الف: انتصابات نابجا ب: بذل و بخشش ناروای بیت المال ص ۸۰

۲۰. عمر با این توجیه که اکنون دوره فتوحات و جهاد است و اگر مردم نماز را بهترین عمل بدانند به جهاد نمی روند ص ۷۹

۲۱. پرداخت ها هم به صورت جامعی از مسلمانان به ترتیب قبایل تنظیم شده بود که در ثبت اسامی اشخاص بر خلاف

سنت پیامبر سابقه اسلامی آنان در نظر گرفته می شد. ص ۷۸

۲۲. چون آنان از ظلم و ستم سلاطین به ستوه آمده بودند، خود زمینه ساز پیروزی اسلام شدند. ص ۷۸

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۸) دوران خلافت ابوبکر، عمر، عثمان

۲۳. انجام فتوحات در مناطق مختلف اطراف شبه جزیره عربستان. ص ۷۶

۲۴. نبرد قادسیه ص ۷۷

۲۵. ابوبکر در واپسین لحظات حیات طی وصیت نامه ای مکتوب عمر را به عنوان جانشین خود معرفی کرد. ص ۷۶

۲۶. حضرت زهرا (س) رسول خدا (ص) ص ۷۶

تستی

۲۷. گزینه «۳» ص ۷۶

۲۸. گزینه «۱» ص ۷۹

۲۹. گزینه «۲» ص ۷۷

۳۰. گزینه «۱» ص ۷۶

۳۱. گزینه «۲» ص ۷۹

۳۲. گزینه «۳» ص ۷۷

۳۳. گزینه «۲» ص ۷۶

۳۴. گزینه «۲» ص ۸۰

وصل عبارت

۳۵. فرماندهی اسامه ص ۷۵

۳۶. نهاوند ص ۷۸

۳۷. خلافت عمر ص ۷۶

۳۸. عمرو عاص ص ۷۷

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۸) دوران خلافت ابوبکر، عمر، عثمان

۳۹. مروان بن حکم ص ۸۰

جای خالی

۴۰. عبدالله بن سعد بن ابی سرح ص ۸۰

۴۱. ارتداد / مرتدان یا از دین برگشتگان ص ۷۴

۴۲. فتوحات ص ۷۶

۴۳. تیسفون / ساسانی / تیسفون ص ۷۷

۴۴. بر مجازات معترضان ص ۸۰

۴۵. خلیفه دوم (عمر) ص ۷۹

تشریحی

۱. رسول خدا (ص) در جریان کدام جنگ در وصف حضرت علی (ع) فرمودند { لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار } مختصر بیان کنید.
۲. یکی از مهمترین صحنه های ایثار امام علی (ع) نسبت به رسول خدا (ص) کجا بود و به چه نامی معروف شد؟
۳. (کرار غیر فرار) لقب چه کسی و از جانب چه کسی و کدام اتفاقات موجب این توصیف شد؟
۴. جبرئیل چگونه و در کدام نبرد شجاعت و پایداری امام علی (ع) را ندا داد؟
۵. تربیت نیروهای مستعد توسط امام علی (ع) از چه طریقی صورت می گرفت؟
۶. یکی از مهم ترین اسباب زمینه ساز بیعت امام علی (ع) با خلیفه اول چه بود؟
۷. محور بیعت مردم با امام علی (ع) عمل بر چه بود و ایشان کدام را پذیرفتند؟
۸. از ویژگی ها و امتیازات منحصر به فرد حضرت علی (ع) دو مورد را بنویسید.
۹. یک دلیل عمده مخالفت امام علی (ع) با قتل خلیفه عثمان چه بود؟
۱۰. چرا پس از قتل عثمان ، مردم بدنبال بیعت با امام علی (ع) بودند؟
۱۱. ماجرای یوم الانذار چیست و به کجا منتهی شد؟
۱۲. ماجرای ليله المیبت یا شب بیتوته را بیان کنید.

صحیح و غلط

۱۳. من منکر فضیلت صحابی بودن و سابقه خدمت افراد نیستم. اما اینها چیزهایی است که خداوند خود پاداش آن را خواهد داد این امور نباید ملاک تبعیض واقع شود. (امام علی (ع)).
۱۴. با توجه به جایگاه امام به عنوان خلیفه شایسته و منصوب از جانب رسول خدا ، بیعت مردم با آن حضرت، تنها نقش تأییدی داشت و مشروعیت خلافت آن حضرت، الهی بود.
۱۵. از دو نوبتی که به دستور پیامبر (ص) بین مسلمانان پیمان برادری برقرار شد شخص پیامبر یک مرتبه با امام علی (ع) و مرتبه دوم با حمزه عقد برادری بستند.

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۹) امام علی از تولد تا پذیرش خلافت

۱۶. پدر امام علی (ع) عبدالمطلب بن هاشم بن عبد مناف پدر گرامی رسول خدا (ص) و مادرش فاطمه بنت اسد بن هاشم بن عبد مناف بود.
۱۷. عثمان از تنها کسی که کمک خواست، معاویه حاکم شام بود.
۱۸. کاری نزد خدا محبوب تر از کشاورزی نیست. (امام علی (ع))
۱۹. امام علی (ع) دستور داد تا آب را به روی خانه عثمان مسدود کنند.
۲۰. طلحه ظرف آبی به دست امام حسن (ع) سپرد تا به عثمان برساند.

پاسخ کوتاه

۲۱. چه تعداد از کشتگان دشمن در جریان جنگ بدر به دست شخص امام علی (ع) به هلاکت رسیدند؟
۲۲. بعد از بیعت مردم با امام علی (ع) و سپردن خلافت به ایشان مشروعیت خلافت ایشان از کجا بود؟
۲۳. در جریان چه حادثه ای امام علی (ع) خطاب به عثمان فرمودند تو خود بیشتر سزاوار تبعید هستی؟
۲۴. با توجه به کم آبی در سرزمین عربستان اهمیت کدام فعالیت امام علی (ع) بیشتر روشن می شود؟
۲۵. سهم بالایی از درآمد امام علی (ع) در دوره خلافت خلفای سه گانه در کجا صرف می شد؟
۲۶. امام علی (ع) برای تخریب بت های داخل مسجد الحرام بر دوش چه کسی رفتند؟
۲۷. سه ویژگی نخستین نماز جماعت به امامت رسول خدا (ص) را بیان کنید.
۲۸. اولین ایمان آورندگان به رسول خدا (ص) چه کسانی بودند؟
۲۹. امام علی (ع) در چند سالگی اسلام آورد؟

تستی

۳۰. یکی از مهمترین دلایلی که زمینه ساز بیعت امام علی (ع) با خلیفه اول شد چه بود؟
- (۱) خطر ارتداد برخی قبایل و تهدید اسلام (۲) حفظ جان امام علی (ع) و اهل بیت ایشان
- (۳) بی ارزش بودن حکومت از جانب امام علی (ع) (۴) درخواست های مردمی
۳۱. این جمله از چه کسی و خطاب به چه کسی گفته شده است؟
{تو خود بیشتر سزاوار تبعید هستی}

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۹) امام علی از تولد تا پذیرش خلافت

(۱) ابوبکر خطاب به عمر

(۲) پیامبر (ص) خطاب به ابوبکر

(۳) ابوبکر خطاب به عمار یاسر

(۴) امام علی (ع) خطاب به عثمان

۳۲. چه کسی دستور داد از ورود آب به خانه عثمان جلوگیری شود؟

(۱) امام علی (ع)

(۲) طلحه

(۳) زبیر

(۴) مالک اشتر

۳۳. چرا امام علی (ع) با قتل عثمان به شدت مخالفت داشت؟

(۱) با او در بیعت بود

(۲) خلافت را حق عثمان می دانست

(۳) موجب جنگ داخلی می شد

(۴) این روش رسم می شد

۳۴. عثمان در جریان کدام عمل امام علی (ع) به حضرت گفت: میبینی که نهی می کنم و باز انجام می دهی؟

(۱) نماز باران

(۲) اعمال عمره

(۳) اذان به روش پیامبر (ص)

(۴) مناظره با علمای ادیان دیگر

۳۵. پس از عثمان، مردم معترض، به دنبال چه شخصیتی بودند تا به عنوان خلیفه با او بیعت کنند؟

(۱) مدیر

(۲) عادل

(۳) خون خواه عثمان

(۴) اصیل عرب

۳۶. منشأ بسیاری از ناراحتی ها از خلیفه سوم چه بود؟

(۱) دامادش مروان را از خود دور نمی کرد

(۲) برای فقرا در سرزمین اسلامی اهمیتی قایل نمی شد

(۳) طبق رای خود عمل می کرد و به قرآن کاری نداشت

(۴) امام علی (ع) را به عنوان ولیعهد معرفی کرد

وصل عبارت

{مرحب، تبوک، قموص، یوم الانذار، کعبه، غدیر}

۳۷. ولادت امام علی (ع)

۳۸. جنگجوی یهودی

۳۹. حدیث منزلت

۴۰. حجه الوداع

۴۱. کندن درب

۴۲. میهمانی

جای خالی

۴۳. در جریان یوم الانذار نیز که پیامبر (ص) خود را پس از یک میهمانی به یاری خویش فراخواند، علی (ع) تنها پاسخگو از میان جمع بود. از این رو، در آن مجلس، رسول خدا (ص) او را به عنوان برادر، وصی و خود معرفی کردند.
۴۴. اصل امامت و خلافت آن حضرت، ریشه در داشت که همواره برای آن حضرت ثابت بود. بیعت مردم با آن حضرت، تنها خلافت و حکومت را به دنبال داشت که بدون آمادگی مردم امکان پذیر نبود.
۴۵. فتح قلعه قموص در در اثر ترس و ناکارآمدی برخی فرماندهان اعزامی، ناگشودنی می نمود، امیرمؤمنان علی (ع) با کندن درب قلعه و کشتن پهلوان نامدار یهود به نام راه فتح را هموار کرد.
۴۶. یکی از مهمترین اسباب زمینه ساز بیعت امام علی (ع) با خلیفه اول آن بود که خطر بزرگ برخی قبایل، اساس و پایه های اسلام را تهدید می کرد.
۴۷. پس از قتل عثمان، مردم معترض، به دنبال شخصیتی بودند تا به عنوان خلیفه با او بیعت کنند.
۴۸. امام علی (ع) در سال عام الفیل به دنیا آمدند و سال عمر کردند.
۴۹. آیه ی «بیت» در شان نازل شده است.

پاسخنامه درس ۹

تشریحی

۱. در نبرد سرنوشت ساز بدر حدود نیمی از مشرکان که در شمار کشته شدگان بودند به دست امام علی (ع) هلاک گشتند در نبرد احد نیز شجاعت و پایداری علی (ع) سبب شد جبرئیل میان آسمان و زمین ندا دهد لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار. ص ۸۴
۲. مهمترین صحنه هنگام هجرت پیامبر بود. در شب هجرت به توصیه پیامبر امام علی (ع) در بستر خوابید تا مشرکان تصور کنند پیامبر همچنان در خانه خویش است. این جانفشانی علی (ع) در آیه ۲۰۷ بقره مورد تمجید خداوند قرار گرفت ص ۸۴

۳. لقب امام علی (ع)، از جانب رسول خدا (ص). آنگاه که فتح قلعه قموص در خیبر در اثر ترس و ناکارآمدی برخی فرماندهان اعزامی ناگشودنی می نمود امیر المومنان علی (ع) با کندن در قلعه و کشتن پهلوان نامدار یهود، مرحب، راه فتح را هموار کرد و رسول حق ایشان را کرار غیر فرار خواند. ص ۸۴-۸۵
۴. در نبرد سرنوشت ساز بدر حدود نیمی از مشرکان که در شمار کشته شدگان بودند به دست امام علی (ع) هلاک گشتند در نبرد احد نیز شجاعت و پایداری علی (ع) سبب شد جبرئیل میان آسمان و زمین ندا دهد لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار. ص ۸۴
۵. از طریق بیان تفسیر قرآن و سنت نبوی و مسائل فرعی و معنوی. ص ۸۵
۶. این است که خطر بزرگ ارتداد برخی قبایل اساس و پایه های اسلام را تهدید می کرد و برخی از این قبایل حتی تا نزدیک مدینه به پیش رانده بودند این وضع بحرانی ایجاب می کرد جبهه متحدی در میان مسلمانان تشکیل شود و فعلا خطر از دین برگشتگان دفع شود. ص ۸۵
۷. محور بیعت عمل به کتاب خدا و سنت نبوی (ص) بود و امام شرط عمل به سیره خلیفه اول و دوم را نپذیرفت. ص ۸۷
۸. از امتیازات بی مانند امام علی (ع) آن بود که در دو نوبت عقد برادری (مواخات) که توسط رسول خدا (ص) قبل و پس از هجرت میان مسلمانان برقرار شد. امام علی (ع) با پیامبر عقد برادری بست از این رو پیامبر همواره علی (ع) را به عنوان برادر خود معرفی می کرد. در نبرد سرنوشت ساز بدر حدود نیمی از مشرکان که در شمار کشته شدگان بودند به دست امام علی (ع) هلاک گشتند. در نبرد احد نیز شجاعت و پایداری علی (ع) سبب شد جبرئیل میان زمین و آسمان ندا داد "لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار". ص ۸۴
۹. چون اگر چنین چیزی رسم می شد زمینه بروز هرج و مرج در جامعه فراهم می گشت و آنگاه تضمینی برای اصلاح امور وجود نداشت اما به هر حال دشمنان امام علی (ع) کوشیدند بعدها گناه قتل عثمان را به گردن آن حضرت انداخته و آن را بهانه ای برای مخالفت با حکومت آن حضرت قرار دهند. ص ۸۶
۱۰. چون کسی را منطبق با خواسته ی خود جز امام علی (ع) نمی دیدند زیرا علاوه بر پیشینه زندگی امام به چشم خود می دیدند که امام با وجود مخالفتش با عملکرد عثمان بر رعایت حقوق انسانی او همچون حق بهره مندی از آب تأکید داشت. البته تعدادی با توجه به مسأله غدیر عقیده داشتند با امام به عنوان اولین جانشین راستین پیامبر و امام واجب الاطاعه بیعت می کنند. ص ۸۷

۱۱. در سالیان آغازین بعثت، در جریان یوم الانذار که پیامبر خویشان خود را پس از یک مهمانی به یاری خویش خواند امام علی(ع) تنها پاسخگو از میان جمع بود از این رو در آن مجلس رسول خدا(ص) او را به عنوان برادر ووصی و جانشین خود معرفی کرد. ص ۸۴

۱۲. یکی از مهم ترین صحنه های ایثار امام علی(ع) نسبت به پیامبر هنگام هجرت آن حضرت به مدینه در سال ۱۳ بعثت بود. در شب هجرت امام علی(ع) به توصیه پیامبر به جای آن حضرت در بستر خوابیدند تا مشرکان تصور کنند پیامبر همچنان در خانه خویش است. آن شب را شب بیتوته می گویند. ص ۸۴

صحیح و غلط

۱۳. صحیح ص ۸۷

۱۴. صحیح ص ۸۷

۱۵. غلط ص ۸۴

۱۶. غلط ص ۸۲

۱۷. غلط ص ۸۶

۱۸. صحیح ص ۸۸

۱۹. غلط ص ۸۶

۲۰. غلط ص ۸۶

پاسخ کوتاه

۲۱. حدود نیمی از مشرکان. ص ۸۴

۲۲. مشروعیت خلافت ایشان الهی بود و اصل امامت و خلافت ریشه در غدیر خم داشت که همواره برای آن حضرت ثابت بود. ص ۸۷

۲۳. زمانی که عثمان قصد داشت عمار یاسر صحابی برجسته و مخلص رسول خدا(ص) را تبعید کند و امام علی(ع)

اعتراض کرد. عثمان گفت: تو خود بیشتر سزاوار تبعید هستی. ص ۸۶

۲۴. امام قنات حفر می کردند و در راه خدا وقف می کردند. ص ۸۸

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۹) امام علی از تولد تا پذیرش خلافت

۲۵. بخشی از در آمد حاصل را صرف نیازهای خود و خانواده و بسیاری از آن را نیز صرف انفاق به محرومان و تهی

دستان می کرد. ص ۸۸

۲۶. رسول خدا (ص) ص ۸۵

۲۷. نخستین نماز جماعت به امامت رسول الله همراه امام علی (ع) و حضرت خدیجه - در مسجد الحرام - به سمت بیت

المقدس در نخستین سال های بعثت. ص ۸۳

۲۸. ۲ نفر امام علی (ع) و حضرت خدیجه ص ۲۶

۲۹. در سن ده سالگی ص ۸۳

تستی

۳۰. گزینه «۱» ص ۸۵

۳۱. گزینه «۴» ص ۸۶

۳۲. گزینه «۲» ص ۸۶

۳۳. گزینه «۳» ص ۸۶

۳۴. گزینه «۲» ص ۸۶

۳۵. گزینه «۲» ص ۸۷

۳۶. گزینه «۱» ص ۸۶

وصل عبارت

۳۷. کعبه ص ۸۲

۳۸. مرحب ص ۸۵

۳۹. تبوک ص ۸۵

۴۰. غدیر ص ۸۵

۴۱. قموص ص ۸۴

۴۲. یوم الانذار ص ۸۴

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۹) امام علی از تولد تا پذیرش خلافت

جای خالی

- ۴۳. خویشاوندان / جانشین ص ۸۴
- ۴۴. غدیر خم / ظاهری ص ۸۷
- ۴۵. خیبر / مرحب ص ۸۴-۸۵
- ۴۶. ارتداد ص ۸۵
- ۴۷. عادل ص ۸۷
- ۴۸. سی / ۶۳ ص ۸۳
- ۴۹. حضرت علی (ع) ص ۸۴

تشریحی

۱. دشمنان و مخالفان حضرت علی (ع) در دوران خلافت آن حضرت چه گروههایی بودند؟ و کدام جنگ ها را بر آن حضرت تحمیل کردند؟
۲. قاعدین چه کسانی بودند و زمینه به وجود آمدن این جبهه چه بود آیا حق با آنها بود یا نه توضیح دهید.
۳. پس از رحلت رسول خدا(ص) در زمینه آموزه های دینی دو مشکل اساسی پدید آمد. آنها را نام ببرید.
۴. مشکلات جامعه امام علی (ع) را به چند بخش می توان تقسیم کرد؟
۵. نقش اشعث بن قیس را در جنگ صفین به طور خلاصه بیان کنید.
۶. در نبرد صفین چه عواملی سبب بوجود آمدن پیمان حکمیت شد؟
۷. جنگ صفین با حيله چه کسی و چگونه پایان یافت؟
۸. واکنش معاویه به نامه عزل امام علی(ع) چه بود؟
۹. چرا طلحه و زبیر نبرد جمل را به راه انداختند؟
۱۰. جنگ جمل را بررسی و توضیح دهید.

صحیح و غلط

۱۱. معاویه که سستی یاران امام را میدید، گروه های تجاوزکار و غارتگر را به مناطق تحت قلمرو حکومت امام علی(ع) می فرستاد تا با ایجاد نا امنی، چهره بدی از حکومت امام علی(ع) ترسیم کنند.
۱۲. امام علی (ع) قصد داشت فرزندش امام حسن(ع) را برای جریان حکمیت معرفی کند ولی به اصرار سپاهیان ابوموسی اشعری به عنوان نماینده عراقیان تعیین شد.
۱۳. یکی از مهم ترین مشکلات پدید آمده در دوره خلفای پیش از امام علی (ع) نگاه طبقاتی به عرب و عجم بود.
۱۴. حيله معاویه مبنی بر به نيزه کردن قرآن ها، شکاف عجیبی در سپاه امام علی(ع) ایجاد کرد.
۱۵. در جریان جنگ جمل والی بصره عثمان بن حنیف بود.
۱۶. امام علی (ع) توسط ابن ملجم مرادی به شهادت رسید.

پاسخ کوتاه

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۱۰) خلافت امام علی، حکومت

۱۷. بهانه سپاهیان پس از حمله به خوارج برای حرکت نکردن به سوی شام چه بود و تقاضای برگشت به کجا کردند؟
۱۸. تعریف طبقاتی میان اصحاب و آحاد جامعه توسط کدام خلیفه صورت گرفت؟
۱۹. قاتل امام علی (ع) از کدام دسته از دشمنان حضرت بود و نام او چیست؟
۲۰. سه مورد از خصلت های خوارج را نام ببرید.
۲۱. فتنه اهل جمل سرآغاز چه رخدادهایی بود؟
۲۲. چرا فتنه ناکثان به جنگ جمل معروف شد؟
۲۳. رهبران اصلی جنگ جمل را نام ببرید.

تستی

۲۴. جنگ های مهم امام علی (ع) به ترتیب زمان کدامند؟
 - ۱) جمل ، نهروان ، خندق
 - ۲) جمل ، صفین ، نهروان
 - ۳) صفین ، خیبر ، نهروان
 - ۴) نهروان ، خیبر ، خندق
۲۵. در جریان حکمیت نماینده عراقیان چه کسی بود؟
 - ۱) مالک اشتر
 - ۲) ابوموسی اشعری
 - ۳) عمروعاص
 - ۴) اشعث بن قیس
۲۶. امام علی (ع) توسط کدام یک از گروه های زیر به شهادت رسید؟
 - ۱) ناکثین
 - ۲) مارقین
 - ۳) قاسطین
 - ۴) هیچکدام
۲۷. اولین بیعت کننده ی با امام علی (ع) چه کسی بود؟
 - ۱) عبدالله بن زبیر
 - ۲) زبیر بن عوام
 - ۳) طلحه
 - ۴) سعدوقاص
۲۸. منطقه ی صفین در کجا قرار دارد؟
 - ۱) عراق
 - ۲) شام
 - ۳) اردن
 - ۴) مرز عراق و شام
۲۹. جنگ نهروان در تاریخ به جنگ با معروف شده است؟
 - ۱) قاسطین
 - ۲) مارقین
 - ۳) ناکثان
 - ۴) طَلَقَا

۳۰. در ماجرای حکمیت نماینده امام علی (ع) که به اصرار اشعث بن قیس انتخاب شد بود؟

(۱) ابو موسی اشعری (۲) عبدالله بن خباب بن ارت (۳) مالک اشتر نخعی (۴) عثمان بن حنیف

وصل عبارت

{ششقیه، طلحه، صفین، جمل، اشعث بن قیس}

۳۱. ناکثان در آغاز خلافت امام علی (ع) این جنگ را به راه انداختند :

۳۲. ماجرای حکمیت در این نبرد رخ داد

۳۳. رنج گفته های امیرالمومنین

۳۴. سران ناکثان

۳۵. فتنه گر نهروان

جای خالی

۳۶. امام علی (ع) در صبحگاه نوزدهم رمضان سال چهارم هجری بدست یکی از خوارج بنام ضربت خوردند.

۳۷. منع نقل و تدوین سنت نبوی، موجب خلأ معرفتی شده بود و دخالت های ذوقی نیز موجب پدید آمدن بدعت های آشکار به جای نبوی شده بود و کار تا آنجا پیش رفت که در کنار سیره و سنت پیامبر، سیره شیخین (ابوبکر و عمر) نیز ملاک عمل قرار گرفت.

۳۸. اسلام تمامی امتیازات نژادی را..... اعلام کرد و رسول خدا تنها ملاک امتیاز افراد بر دیگران را بیشتر دانست.

۳۹. در عصر..... روحیات اشرافی وی و خاندان اموی خلق و خوی اشرافی و دنیاگرایی را به مردم منتقل ساخت.

۴۰. یکی از مهم ترین مشکلات در دوره خلفای پیش از امام علی (ع) نگاه و..... به عرب و عجم بود.

۴۱. یکی از تاسف بارترین حوادث در آغاز خلافت امام علی (ع) جنگ بود.

۴۲. فتنه اهل جمل مقدمه دو فتنه دیگر یعنی جنگ های و..... شد.

پاسخنامه درس ۱۰

تشریحی

۱. ناکثین جنگ جمل - قاسطین جنگ صفین - مارقین جنگ نهروان، ص ۸۹
۲. پس از آغاز خلافت امام علی (ع) تعدادی از افراد با سابقه به بهانه یا به تصور عدم شناخت حق از باطل نه به جبهه امام علی (ع) پیوستند و نه به جبهه مخالف آن حضرت. یکی از زمینه های بروز این جریان آن بود که در نبرد های عصر خلافت امام علی (ع) طرفین درگیر، دو گروه از مسلمانان بودند و البته اینان به این فرمایش رسول خدا (ص) بی توجه بودند که فرمود: علی با حق است و حق با علی است و هر جا علی هست حق همان جاست. این گونه افراد به گروه قاعدین معروف شده اند و شخصیت های معروف شان عبارت اند از ابو موسی اشعری، سعد بن ابی وقاص، عبدالله بن عمر اسامه بن زید، محمد بن مسلمه، ... ص ۹۶
۳. نخست، جلوگیری دومین خلیفه از نقل و تدوین احادیث نبوی و دیگر دخل و تصرف های ذوقی و سلیقه ای در احکام دینی. ص ۹۰
۴. مشکلات دینی - مشکلات اجتماعی - مشکلات اخلاقی - مشکلات اقتصادی. ص ۹۰ - ۹۱
۵. پس از اتمام مهلت ترک مخاصمه در روز چهارشنبه اول ماه صفر پیکار صفین در گرفت و طی هشت روز اول پیکارهایی میان فرماندهان دو طرف صورت پذیرفت و پیکار روز پنجشنبه نهم ماه صفر بسیار سخت شد. به گونه ای که سپاه امام در آغار عقب نشینی کردند در این مرحله با حضور امام و فرزندان او در جناح چپ و حضور مالک اشتر در جناح راست و با سخنان شورانگیز مالک پیروزی نصیب سپاه امام شد. معاویه که شکست سپاهش را دید اشعث بن قیس را در میان سپاه برای پایان دادن به نبرد مأمور کرد و از سوی دیگر با حيله عمرو عاص مبنی بر نیزه کردن قرآن ها در صبحگاه روز جمعه دهم صفر سال ۳۷ هجری شکاف عجیبی در سپاه امام ایجاد کرد. ص ۹۵
۶. نیرنگ بر نیزه کردن قرآن ها اثر خود را بخشید و گروه مقدس مآب نادان از سپاه امام را فریفت بنا بر آن شد که از هر طرف یک حکم انتخاب شود و تا زمان حکمیت میان دو سپاه آتش بس برقرار باشد. ص ۹۵

۷. معاویه که شکست سپاهش را دید اشعث بن قیس را در میان سپاه امام برای پایان دادن به نبرد مأمور کرد و از سوی دیگر با حيله عمرو عاص مبنی بر به نيزه کردن قرآن ها در صبحگاه روز جمعه دهم صفر سال ۳۷ هجری شکاف عجیبی در سپاه امام ایجاد کرد. عده ای از افراد ساده اندیش و مقدس نمایان ناآگاه و بی بصیرت با دیدن قرآن ها به اصرار از امام خواستند که جنگ را ترک کند و به حکم قرآن گردن نهد و با تهدید امام به قتل از او خواستند مالک اشتر را که تا نزدیکی خیمه معاویه رسیده بود باز گرداند و امام نیز به ناچار چنین کرد. ص ۹۵

۸. معاویه در پاسخ امام علی (ع) چنین نوشت شامی ها با تو خواهند جنگید مگر آنکه قاتلان عثمان را به آنان تحویل دهی اگر چنین کردی خلیفه مسلمانان با شورای آنان برگزیده خواهد شد پاسخ معاویه راهی جز نبرد فرا روی امام قرار نداد. ص ۹۳

۹. طلحه که اولین بیعت کننده با امام علی (ع) بود با زیر امید داشتند که امام حکومت بصره و کوفه را به آنان بدهد اما امام فرمودند که به آنها در مدینه بیشتر نیاز دارد آنها مدینه را به بهانه انجام اعمال عمره به سوی مکه ترک گفتند و با تحریک عایشه در مکه وی را متقاعد ساختند که به بصره بروند و آنجا را تصرف کنند. از سوی دیگر وابستگان خاندان اموی و نیز اطرافیان عثمان نیز که زمینه را مناسب یافتند، به آنان پیوستند و با اموال نامشروعی که از زمان عثمان در دست داشتند، هزینه جنگ را عهده دار شدند سرانجام، کاروان ناکثین به همراهی و تدارک مالی بنی امیه و همراه نهصد نفر از مردم حجاز، راهی بصره شدند. آنان عایشه بر شتر نری (جمل) سوار کردند از این رو، این رخداد به جنگ جمل معروف شده است. ص ۹۱

۱۰. طلحه که اولین بیعت کننده با امام علی (ع) بود با زیر امید داشتند که امام حکومت بصره و کوفه را به آنان بدهد اما امام فرمودند که به آنها در مدینه بیشتر نیاز دارد آنها مدینه را به بهانه انجام اعمال عمره به سوی مکه ترک گفتند و با تحریک عایشه در مکه وی را متقاعد ساختند که به بصره بروند و آنجا را تصرف کنند. از سوی دیگر وابستگان خاندان اموی و نیز اطرافیان عثمان نیز که زمینه را مناسب یافتند، به آنان پیوستند و با اموال نامشروعی که از زمان عثمان در دست داشتند، هزینه جنگ را عهده دار شدند سرانجام، کاروان ناکثین به همراهی و تدارک مالی بنی امیه و همراه نهصد نفر از مردم حجاز، راهی بصره شدند. آنان عایشه بر شتر نری (جمل) سوار کردند از این رو، این رخداد به جنگ جمل معروف شده است. عثمان بن حنیف والی بصره، ناکثان با او پیمانی را امضا کردند که تا آمدن امام صبر کنند و دارالاماره، بیت المال و مسجد در دست عثمان بن حنیف باشد اما از ترس ناتوانی در برابر امام پیمان شکنی کردند و شبانه در حالی که

عثمان بن حنیف مشغول نماز عشا بود به مسجد ریخته او را دستگیر کردند و اموال بیت المال را غارت و نزاع بر سر امام جماعت شدن طلحه و زبیر پیش آمد. امام به همراه چهار هزار نفر به سوی عراق حرکت کرد از کوفه نیز پس از اعزام امام حسن (ع) و عمار به آنجا تعداد زیادی به امام ملحق شدند. دو سپاه در منطقه خریبه در بیرون بصره با هم روبه رو شدند امام تلاش زیادی کردند برای بازگرداندن عایشه و طلحه و زبیر، امام عایشه تنها حاکم میان دو گروه را شمشیر دانست در آغاز، جوانی از سوی امام با قرآنی در دست مقابل سپاه ناکثان رفت اما ناجوانمردانه او را به قتل رساندند از این رو امام فرمان نبرد داد در یک نیم روز (از ظهر تا غروب) سپاه جمل شکست سختی خورد و این نبرد جز کشته های بسیار از سپاه ناکثان و چند صد شهید از سپاه امام حاصلی نداشت گفتنی است امام هیچ یک از بازماندگان جنگ جمل را مجازات نکرد. ص ۹۱

صحیح و غلط

۱۱. صحیح ص ۹۷
۱۲. غلط ص ۹۶
۱۳. صحیح ص ۹۰
۱۴. صحیح ص ۹۵
۱۵. صحیح ص ۹۱
۱۶. صحیح ص ۹۷

پاسخ کوتاه

۱۷. امیرالمومنین پس از خاتمه نبرد با خوارج بلافاصله فرمان حرکت به سوی شام را صادر کرد ولی اشعث بن قیس به بهانه خستگی سپاه تقاضای بازگشت به کوفه را کرد تا با آمادگی بیشتر به سوی شام بروند. و این بهانه ای بیش نبود و این سپاه هرگز از کوفه خارج نشد. ص ۹۷
۱۸. عمر. ص ۹۰
۱۹. از دسته خوارج به نام ابن ملجم مرادی. ص ۹۷
۲۰. روحیات بد و خشن - تقدس مآبی - فقدان بصیرت در دین. ص ۹۶

۲۱. طلحه که اولین بیعت کننده با امام علی (ع) بود با زیر امید داشتند که امام حکومت بصره و کوفه را به آنان بدهد اما امام فرمودند که به آنها در مدینه بیشتر نیاز دارد آنها مدینه را به بهانه انجام اعمال عمره به سوی مکه ترک گفتند و با تحریک عایشه در مکه وی را متقاعد ساختند که به بصره بروند و آنجا را تصرف کنند. از سوی دیگر وابستگان خاندان اموی و نیز اطرافیان عثمان نیز که زمینه را مناسب یافتند، به آنان پیوستند و با اموال نامشروعی که از زمان عثمان در دست داشتند، هزینه جنگ را عهده دار شدند سرانجام، کاروان ناکثین به همراهی و تدارک مالی بنی امیه و همراه نهصد نفر از مردم حجاز، راهی بصره شدند. آنان عایشه بر شتر نری (جمل) سوار کردند از این رو، این رخداد به جنگ جمل معروف شده است. ص ۹۱

۲۲. چون عایشه سوار بر شتر نری (جمل) شد از این رو به جنگ جمل معروف شد. ص ۹۱

۲۳. طلحه و زبیر و عایشه. ص ۹۱

تستی

۲۴. گزینه «۲» ص ۸۹

۲۵. گزینه «۲» ص ۹۶

۲۶. گزینه «۲» ص ۹۷

۲۷. گزینه «۳» ص ۹۱

۲۸. گزینه «۴» ص ۹۴

۲۹. گزینه «۲» ص ۹۷

۳۰. گزینه «۱» ص ۹۶

وصل عبارت

۳۱. جمل ص ۹۱

۳۲. صفین ص ۹۵

۳۳. شقشقیه ص ۹۸

۳۴. طلحه ص ۹۱

۳۵. اشعث بن قیس ص ۹۶

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)

نام درس: درس (۱۰) خلافت امام علی، حکومت

جای خالی

۳۶. ابن ملجم مرادی ص ۹۷

۳۷. سنت ص ۹۰

۳۸. ملغی / تقوای ص ۹۰

۳۹. عثمان ص ۹۰

۴۰. نژادی / طبقاتی ص ۹۰

۴۱. جمل ص ۹۱

۴۲. صفین / نهروان ص ۹۳

تشریحی

۱. تفکر جبر گرایی چیست؟
۲. چرا خوارج نیز در سپاه امام حسن (ع) حضور داشتند؟
۳. امام حسن (ع) سبب اصلی صلح با معاویه را در چه می دانست چرا؟
۴. چرا علی (ع) شیعیان را از درگیری با خوارج پس از نبرد نهروان منع کرد؟
۵. به گفته شیخ مفید افراد سپاه امام حسن (ع) را چه گروه هایی تشکیل داده بود؟ سه مورد
۶. معاویه برای توجیه رفتار ظالمانه اش تلاش کرد چه تفکری را رواج دهد توضیح دهید.
۷. امام حسن مجتبی (ع) متن قرارداد صلح نامه را براساس چند محور اصلی تنظیم کرد؟
۸. چرا بعد از بیعت مردم با معاویه و روی برگرداندن از امام حسن (ع) امامت همچنان برای ایشان پای برجا بود؟

صحیح و غلط

۹. انتخاب معاویه به عنوان والی و کارگزار شام از اقدامات ابوبکر بود.
۱۰. امام حسن (ع) سبب اصلی صلح با معاویه را حفظ باقی مانده شیعیان می دانستند.
۱۱. تبدیل خلافت به پادشاهی از ویژگی های حکومت معاویه است.
۱۲. امام حسن مجتبی (ع) در نیمه ماه شعبان سال سوم هجرت به دنیا آمدند.
۱۳. پس از خیانت عیید... بن عباس، امام حسن (ع) فرماندهی سپاه را به قیس بن سعد سپرد.
۱۴. معاویه پس از پیمان صلح با امام حسن (ع) به کوفه آمد و در یک سخنرانی به مردم چنین گفت: به خدا سوگند جنگ من برای اقامه نماز، گرفتن روزه و گزاردن حج و دادن زکات بود.

پاسخ کوتاه

۱۵. دو مورد از ویژگی حکومت معاویه را بنویسید.
۱۶. امامت امام حسن (ع) از چه طرقی برای مردم اعلام شده بود؟
۱۷. چرا خوارج قبل از آغاز جنگ به امام حسن (ع) حمله ور شدند؟
۱۸. از دهات عرب که به خدمت معاویه درآمدند دو مورد را نام ببرید.
۱۹. پیش از بیعت مردم با امام حسن (ع)، امام طی خطبه ای کدام آیه قرآن را به مردم گوشزد کرد؟

۲۰. پس از بیعت مردم و آغاز خلافت امام حسن (ع) مهم ترین مساله ای که پیش روی آن حضرت قرار داشت چه بود؟
۲۱. چرا برخلاف امام حسن (ع) و اصحاب ایشان که جنگ مستقیم با معاویه نمی کردند و در صلح بودند خوارج چند مرتبه با نیروهای اموی درگیر شدند؟

تستی

۲۲. این جمله از کیست؟ {اگر بدی خیانت ورزی نبود، من زیرک ترین مردمان بودم}.
- ۱) ابو موسی اشعری (۲) امام علی (ع) (۳) امام حسن (ع) (۴) معاویه
۲۳. مسموم کردن امام حسن (ع) توسط چه کسی انجام شد؟
- ۱) مغیره بن شعبه (۲) همسر امام حسن (ع) (۳) عمر عاص (۴) یکی از خوارج
۲۴. چه کسی در صدر اسلام بر دوش پیامبر شکمبه شتر انداخت و در کلام امام علی (ع) به عنوان محارب نسبت به اسلام معرفی شد؟

- ۱) عمرو بن عاص (۲) معاویه (۳) مغیره بن شعبه (۴) عبید الله بن عباس
۲۵. در کدام منطقه خوارج ضربتی بر امام حسن (ع) وارد کردند؟
- ۱) پل منبج (۲) منطقه ساباط (۳) اردوگاه نخيله (۴) جبهه مسکن
۲۶. حجر بن عدی و یارانش در کوفه توسط چه کسی به شهادت رسیدند؟
- ۱) یزید (۲) عمر بن سعد (۳) عبید الله بن زیاد (۴) معاویه
۲۷. رواج تفکر جبرگرایی از اقدامات چه کسی بود؟
- ۱) عمر (۲) عثمان (۳) ابوبکر (۴) معاویه
۲۸. چه کسی در باره خود می گفت: انا اول الملوک {من اولین پادشاه هستم}؟
- ۱) یزید بن معاویه (۲) عثمان بن عفان (۳) معاویه بن ابوسفیان (۴) عمر بن خطاب

وصل عبارت

۲۹. قاتل محمد بن ابی بکر
۳۰. اولین خلیفه امویان
- عمرو بن عاص
معاویه

اهل کوفه

۳۱. مواضع ناهمگون

امام حسن (ع)

۳۲. اصحاب کساء

جای خالی

۳۳. حضور امام حسن (ع) در مباحله و همچنین بودن در شمار ، نشانه اهمیت و توجهی است که رسول خدا برای او قائل بود.

۳۴. در دوره معاویه، فتوحات خارجی ادامه

۳۵. حضور امام حسن (ع) در و در شمار اصحاب کساء بودن، نشانه اهمیت و توجهی است که رسول خدا برای او قائل بود.

۳۶. معاویه برای توجیه رفتارهای ظالمانه اش تلاش کرد تفکر را رواج دهد.

۳۷. مسلمانان با توجه به روایات نقل شده از پیامبر، فرزندان فاطمه زهرا (س) را فرزندان دانسته و به رغم انکار بنی امیه و بعدها بنی عباس، کوچک ترین تردیدی برای مسلمانان در این موضوع به وجود نیامد.

۳۸. بیعت شیعیان با امام حسن (ع) با اعتقاد به امامت و خلافت آن حضرت همراه بود، اما بیعت دیگران با آن حضرت، صرفاً به عنوان خلافت و رهبری بود.

۳۹. معاویه به دنبال بناگذاری سلسله امویان بود. پس فرزند ناصالح خود یزید را خود قرار داد.

۴۰. معاویه افراد سنگدل و را برگزیده و به عنوان کارگزار و مأمور خود بر شیعیان مسلط می کرد.

۴۱. معاویه پیش از آمدن به مدینه به منظور جلب رضایت فرزندان صحابه پیامبر از جمله حسین بن علی، عبدالله بن جعفر و ... ، نامه های مختلفی مشتمل بر برای مخالفان ارسال کرد.

پاسخنامه درس ۱۱

تشریحی

۱. بر اساس این تفکر تمامی آنچه برای بندگان رخ می دهد، طبق خواست و تقدیر الهی است و آنان اختیاری از خود ندارند. ص ۱۰۳

۲. خوارج با وجود دشمنی نسبت به امام علی (ع) و امام حسن (ع)، صرفاً به منظور جنگ با معاویه در سپاه امام داخل شده بودند. ص ۱۰۲

۳. امام حسن (ع) سبب اصلی صلح با معاویه را حفظ باقی مانده شیعیان دانست؛ زیرا در شرایطی که سپاه حضرت متفرق شده بود و بخش زیادی خیانت کرده بودند، مقاومت و جنگ جز هدر دادن نیروها بدون دستاورد لازم چیزی به دنبال نداشت. ص ۱۰۲

۴. بدان جهت بود که خوارج دشمن بنی امیه نیز بودند و درگیری شیعیان با خوارج موجب غفلت آنان از دشمن اصلی و به سود بنی امیه بود. ص ۱۰۵

۵. الف) شیعیان امام علی (ع). ب) خوارج که صرفاً به علت تصمیم امام حسن (ع) برای جنگ با معاویه، گرد او جمع شده بودند. ج) افراد طمع کاری که صرفاً به دنبال غنائم جنگی بودند. و در بین اینان گروه سوم، تعدادشان بیشتر بود. د) افراد عوام که نمی دانستند چه کنند و احتمال چرخش آنها به هرسو که سود آورتر بود، می رفت. ه) آنها که به انگیزه تعصبات قبیله ای و بی توجه به دین، تابع رؤسای قبایل بودند. ص ۱۰۱

۶. معاویه برای توجیه رفتارهای ظالمانه اش، تلاش کرد تفکر جبرگرایی را رواج دهد. بر اساس این تفکر تمامی آنچه برای بندگان رخ می دهد، طبق خواست و تقدیر الهی است و آنان اختیاری از خود ندارند. بدین لحاظ، معاویه درباره موروثی کردن خلافت و ولایت عهدی یزید می گفت: مسئله یزید، قضایی از قضاهای الهی است و در این مورد، کسی از خود اختیاری ندارد. ص ۱۰۳

۷. امام حسن (ع) نیز متن قرارداد را براساس دو محور اصلی تنظیم کرد: عدم تعیین ولی عهد توسط معاویه و واگذاری

خلافت به شورا پس از مرگ معاویه و نیز تأمین امنیت عموم مسلمانان؛ به ویژه شیعیان امام علی (ع). ص ۱۰۲

۸. امام حسن (ع) در جریان صلح تحمیلی، از خلافت یا همان حکومت ظاهری دست کشید. اما امامت که از جانب خداوند و پس از امام علی (ع) به او رسیده بود، چیزی نبود که با پشت کردن مردم از آن حضرت بازستانده شود. ص ۱۰۲

صحیح و غلط

۹. غلط) ج: از همان دوره خلیفه دوم که معاویه از سوی وی، به عنوان والی و کارگزار شام برگزیده شد، رفته رفته زندگی اشرافی او و بنای کاخی مجلل، موجب اعتراضات صحابه رسول خدا نسبت به معاویه شد؛ اما عمر مخالفت جدی با معاویه بروز نداد. ص ۱۰۳

۱۰. (صحیح) ج: امام حسن (ع) سبب اصلی صلح با معاویه را حفظ باقی مانده شیعیان دانست؛ زیرا در شرایطی که سپاه حضرت متفرق شده بود و بخش زیادی خیانت کرده بودند، مقاومت و جنگ جز هدر دادن نیروها بدون دستاورد لازم چیزی به دنبال نداشت. ص ۱۰۲

۱۱. (صحیح) ج: حکومت بنی امیه از همان دوره معاویه، شکل پادشاهی (ملوکیت) یافت. معاویه خودش درباره خویش می گفت: انا اول الملوک یعنی من اولین پادشاه هستم. ص ۱۰۳

۱۲. (غلط) ج: امام حسن مجتبی (ع) در نیمه ماه رمضان سال سوم هجرت به دنیا آمد. ص ۱۰۰

۱۳. (صحیح) ج: معاویه ضمن پخش شایعه درخواست صلح از سوی امام حسن (ع)، به عبیدالله بن عباس فرمانده سپاه نیز پیغام داد که در صورت ملحق شدن به معاویه، یک میلیون درهم دریافت خواهد کرد؛ و متأسفانه عبیدالله نیز فریب خورد و شبانه به معاویه پیوست این موجب شد قریب به دو سوم سپاه عراق به معاویه بپیوندند و تنها چهار هزار نفر باقی ماندند و فرماندهی آنان را قیس بن سعد عهده دار شد. ص ۱۰۲

۱۴. (غلط) ج: معاویه پس از پیمان صلح با امام حسن (ع) به کوفه آمد و در یک سخنرانی به مردم چنین گفت: به خدا سوگند جنگ من برای اقامه نماز، گرفتن روزه و گزاردن حج و دادن زکات نبود. اینها را که شما انجام می دادید. من با شما جنگیدم تا بر شما امارت یابم و خداوند آن را به من داد، درحالی که شما از آن ناخشنود بودید. ص ۱۰۳

پاسخ کوتاه

۱۵. الف) تبدیل خلافت به پادشاهی. ب) حيله گری و بهره گیری از زیرکان دغل باز. ج) رواج تفکر جبرگرایی. د)

بدگویی از امام علی و آزار شیعیان. ه) موروثی کردن خلافت. و) توسعه دامنه فتوحات و قلمرو حکومت. ص ۱۰۳

۱۶. امامت امام حسن (ع) سال ها قبل توسط رسول خدا ابلاغ و اعلام شده بود و امام علی (ع) نیز فرزندش امام حسن (ع) را جانشین خود اعلام کرده بود. ص ۱۰۰

۱۷. گروه خوارج پس از پخش شدن خبر دروغ سازش و صلح امام با معاویه که توسط نیروهای معاویه شایع شده بود به امام حمله ور شده، بار و بنه امام را غارت کردند و یکی از آنان ضربتی بر ران امام وارد ساخت. ص ۱۰۲

۱۸. او بدین منظور، کسانی مانند عمرو بن عاص، مغیره بن شعبه و زیاد بن ابیه که زیرکی منهای پرهیزکاری داشتند را به خدمت خود درآورد. ص ۱۰۳

۱۹. پیش از بیعت مردم، امام خطبه ای خواند و آیه تطهیر را که درباره اهل بیت نازل شده بود به آنها گوشزد کرد. ص

۲۰. پس از بیعت مردم و آغاز خلافت امام حسن (ع)، مهم ترین مسئله ای که پیش روی ایشان قرار داشت، فتنه معاویه در شام بود. ص ۱۰۱

۲۱. خوارج نیز جزء گروه های مخالف بنی امیه بودند. آنان علاوه بر تبری و بیزاری جویی از علی و فرزندان او، نسبت به بنی امیه نیز دشمنی داشتند. خوارج اغلب به علت عدم اعتقاد به تقیه حاضر می شدند در گروه های بسیار کوچک چهل یا هفتاد نفری با نیروهای اموی درگیر شوند. اینان برای جنگ با معاویه تردیدی نداشتند، اما به علت اندکی و ضعف نیروها شکست می خوردند. ص ۱۰۵

تستی

۲۲. گزینه ۲: امام علی (ع): به خداوند سوگند، معاویه زیرک تر از من نیست، اما او اهل غدر (خیانت) و گناه کاری و زشتی است و اگر بدی خیانت ورزی نبود، من زیرک ترین مردمان بودم. ص ۱۰۳

۲۳. گزینه ۲: معاویه با مسموم کردن امام حسن (ع) به دست همسرش عملاً یکی از مهم ترین موانع را از سر راه برداشت. ص ۱۰۵

۲۴. گزینه ۱: عمرو عاص پس از بعثت پیامبر اکرم جزء کسانی بود که بردوش پیامبر شکمبه شتر انداختند. او در

کلام امیرمؤمنان به شدت مورد نکوهش قرار گرفت و به عنوان محارب نسبت به اسلام و پیامبر معرفی شد. ص ۱۰۶

۲۵. گزینه ۲: در ساباط مدائن گروه خوارج، پس از پخش شدن خبر دروغ سازش و صلح امام با معاویه که توسط نیروهای معاویه شایع شده بود به امام حمله ور شده، بار و بنه امام را غارت کردند و یکی از آنان، ضربتی بر ران امام وارد ساخت. ص ۱۰۲

۲۶. گزینه ۴: سرکوب حرکت معترضان حجر بن عدی در کوفه و کشتن او و یارانش توسط معاویه صورت گرفت. ص ۱۰۵

۲۷. گزینه ۴: معاویه برای توجیه رفتارهای ظالمانه اش، تلاش کرد تفکر جبرگرایی را رواج دهد. ص ۱۰۳

۲۸. گزینه ۳: حکومت بنی امیه از همان دوره معاویه، شکل پادشاهی (ملوکیت) یافت. معاویه خودش درباره خویش می گفت: انا اول الملوک یعنی من اولین پادشاه هستم. ص ۱۰۳

وصل عبارت

۲۹. عمرو عاص پس از کشتن محمد بن ابی بکر فرستاده امام علی (ع) به مصر خود، حاکم آنجا شد. ص ۱۰۶

۳۰. پیمان تحمیلی صلح امام حسن (ع) با معاویه، آغاز حاکمیت بنی امیه را به دنبال داشت. ص ۱۰۳

۳۱. مردم شهر کوفه در حوادث مختلف، مواضع ناهمگونی داشتند. ص ۱۰۱
۳۲. حضور امام حسن (ع) در مباحله و در شمار اصحاب کساء بودن، نشانه اهمیت و توجهی است که رسول خدا برای او قائل بود. ص ۱۰۰
- جای خالی
۳۳. حضور امام حسن (ع) در مباحله و در شمار اصحاب کساء بودن، نشانه اهمیت و توجهی است که رسول خدا برای او قائل بود. ص ۱۰۰
۳۴. در دوره معاویه، فتوحات خارجی ادامه یافت. ص ۱۰۴
۳۵. حضور امام حسن (ع) در مباحله و در شمار اصحاب کساء بودن، نشانه اهمیت و توجهی است که رسول خدا برای او قائل بود. ص ۱۰۰
۳۶. معاویه برای توجیه رفتارهای ظالمانه اش، تلاش کرد تفکر جبرگرایی را رواج دهد. ص ۱۰۳
۳۷. مسلمانان با توجه به روایات نقل شده از پیامبر، فرزندان فاطمه زهرا (س) را فرزندان رسول الله دانسته و به رغم انکار بنی امیه و بعدها بنی عباس، کوچکترین تردیدی برای مسلمانان در این موضوع به وجود نیامد. ص ۱۰۰
۳۸. بیعت شیعیان با امام حسن (ع) با اعتقاد به امامت و خلافت الهی آن حضرت همراه بود، اما بیعت دیگران با آن حضرت، صرفاً به عنوان خلافت و رهبری سیاسی بود. ص ۱۰۰
۳۹. معاویه به دنبال بناگذاری سلسله پادشاهی امویان بود. از این رو مانند نظام های سلطنتی آن را به صورت موروثی در آورد و فرزند ناصالح خود یزید را ولیعهد خود قرار داد. ص ۱۰۴
۴۰. معاویه افراد سنگدل و ضد شیعه را برگزیده و به عنوان کارگزار و مأمور خود بر شیعیان مسلط می کرد. ص ۱۰۴
۴۱. معاویه به منظور جلب رضایت آنان، پیش از آمدن به مدینه نامه های مختلفی مشتمل بر تهدید و تطمیع، برای مخالفان ارسال کرده بود. ص ۱۰۵

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

تشریحی

۱. دشمنان مختار چه کسانی بودند؟
۲. تابعین به چه کسانی گفته می شد؟
۳. چرا امام حسین (ع) در رفتن به کوفه شتاب داشت؟
۴. امام حسین (ع) سبب اصلی حرکت و قیامش علیه یزید را چه مواردی بیان کرده است؟
۵. مختار پس از تصرف کوفه چه اقداماتی انجام داد و سر انجام وی چه شد؟
۶. پاسخ امام در مقابل درخواست والی مدینه برای بیعت گرفتن برای یزید چه بود؟
۷. قیام هایی که به خون خواهی امام حسین (ع) صورت گرفت به همراه رهبران شان نام ببرید.
۸. یکی از اقدامات خلیفه دوم یعنی جلوگیری از نقل و تدوین احادیث، چگونه زمینه ساز فرهنگی قیام امام حسین (ع) شد؟ توضیح دهید.

۹. چه امری موجب شد مسلمانان رفته رفته از سنت رسول خدا دور شوند و به امور بدعت آمیز وارد شده در دین، عادت کنند؟
۱۰. بعد از مرگ معاویه بیشترین احتمال خلافت مربوط به دو فرد بود نام آن دو نفر را ذکر کنید و بفرمایید یزید برای حل این مساله چه اقدامی انجام داد؟
۱۱. چه فرقی میان معاویه و فرزندش یزید بین عمل به دستورات دین وجود داشت که موجب تفاوت برخورد امام حسن (ع) و امام حسین (ع) با آنها شد؟

صحیح و غلط

۱۲. امام حسن (ع) تنها به مدت پنج سال آن هم در حال جنگ با معاویه عهده دار خلافت بود.
۱۳. نخستین برخورد امام حسین (ع) با سپاه دشمن، برخورد با سپاه هزارنفری به فرماندهی عبیدالله بن زیاد بود.
۱۴. با شهادت سلیمان بن سرد خزاعی و دیگر فرماندهان توابین، رفاعه بن شداد بقیه نیروها را به عقب برگرداند.
۱۵. آثار قیام حسینی را باید در طول تاریخ و همه زمانها جستجو کرد و نه فقط در عصر بنی امیه و بنی عباس.
۱۶. رهبران حزب اموی با دیدن گرایش مردم کوفه به فرستاده امام حسین (ع)، از رفتار نرم نعمان بن بشیر والی کوفه، یزید را مطلع کردند، از این رو یزید او را عزل و عبیدالله بن زیاد را که والی بصره بود برای کوفه نیز نصب کرد.

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
 نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

پاسخ کوتاه

۱۷. رهبر تواین چه نام داشت؟
۱۸. امام حسین (ع) مجموعاً چند فرستاده را به کوفه اعزام کرد و سرنوشت شان چه شد؟
۱۹. به چه دلیل در واقعه عاشورا دشمن از جنگ تن به تن به تیراندازی شدید روی آورد؟
۲۰. نام شخصی که در روز عاشورا از سپاه دشمن جدا شد و به سپاه امام حسین (ع) پیوست چه بود؟
۲۱. یزید با چه اقدامی توانست مردم کوفی بیعت کننده با مسلم بن عقیل را از برخورد خود پشیمان سازد؟
۲۲. چرا امام حسین (ع) علی رغم خواست دشمن بر شروع درگیری در عصر تاسوعا، جنگ را به روز عاشورا موکول کرد؟
۲۳. کدام قبیله از داخل مدینه راه سپاه یزید به فرماندهی مسلم بن عقبه را برای گذشتن از خندق باز کرد و دلیل آنها چه بود؟

تستی

۲۴. نخستین برخورد امام حسین (ع) با سپاه دشمن، کدام مورد است؟

۱) عمر بن سعد ۲) حر بن یزید ریاحی ۳) مغیره بن شعبه ۴) مسلم بن عقبه

۲۵. عمر بن سعد به طمع چه چیزی فرماندهی سپاه ابن زیاد را پذیرفته بود؟

۱) ولیعهدی یزید ۲) حکومت بر خراسان ۳) حکومت بر ری ۴) فرمانداری کوفه

۲۶. امام حسین (ع) در چه روزی از مکه خارج شد به سمت کوفه حرکت کرد؟

۱) هشتم ذی الحجه ۲) روز عرفه ۳) عید قربان ۴) سوم شعبان

۲۷. این سخن از کیست؟ «او (یزید) دین ندارد، مشروب می نوشد، بر تنبور می کوبد و بردگان نزد او می نوازند و با سگان بازی می کند».

۱) بزرگان مدینه ۲) امام حسین (ع) ۳) عبدالله بن حنظله ۴) مسلم بن عقیل

۲۸. فرماندهی سپاه یزید در واقعه حرّه واقم که بود؟

۱) عبدالله بن حنظله ۲) غسیل الملائکه ۳) مسلم بن عقبه ۴) ولید بن عتبّه

۲۹. این سخن از کیست؟ «همانا مردم بندگان دنیایند و دین بازیچه زبان های آنهاست و تا آنجا گرد دین می چرخند که معیشتشان فراهم آید و آنگاه که با بلایا آزموده شوند، دینداران اندک اند».

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
 نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

(۱) امام علی (ع)	(۲) امام حسن (ع)	(۳) امام حسین (ع)	(۴) رسول خدا (ص)
۴ هزار نفر	۶ هزار نفر	۱۲ هزار نفر	۱۸ هزار نفر

وصل عبارت

حضرت زینب	۳۱	عبدالله بن جعفر
خون خواهی از امام حسین (ع)	۳۲	مختار ثقفی
فرمانده سپاه یزید در واقعه حره	۳۳	مسلم بن عقبه
رهبر قیام تواین	۳۴	سلیمان بن سرد
فاسق شراب خوار	۳۵	یزید

جای خالی

۳۶. پس از قیام تواین قیام دیگری برای خون خواهی امام حسین (ع) رقم خورد آن قیام بود.
۳۷. با آمدن به کوفه ، و تهدیدات شدید ، رفته رفته مردم از گرد مسلم بن عقیل پراکنده شدند.
۳۸. فرماندهی سپاه ابن زیاد در واقعه کربلا را عهده دار بود.
۳۹. رخدادهای زمینه ساز قیام امام حسین (ع) تنها به سالیان پیش از حادثه مربوط نبوده و باید آنها رادروادث پس از ریشه یابی کرد.
۴۰. پس از آنکه نامه های پی درپی کوفیان به امام حسین (ع) رسید و طی آن نامه ها، از حضرت دعوت کرده بودند به کوفه رود، امام پسر عموی خود را مأمور رفتن به کوفه کرد.
۴۱. هدف اصلی حرکت امام حسین (ع) جدا سازی از و ترسیم مسیر شهادت طلبی در طول تاریخ بود که با شهادت آن حضرت به دست آمد.
۴۲. گرچه برای نجات مسلمین و دفع توطئه استکبار جهان و صهیونیسم جان فشانی کردند اما حرم حضرت زینب در سوریه همچون نگینی معنوی، متحدکننده صفوف آنها شد.

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

۴۳. وهابیت با نام ، قبور بزرگان اسلام و صحابی پیامبر را در سوریه ویران کردند و قصد تخریب قبر حضرت زینب را نیز داشتند. همین موجب شد از همه، اعم از سوریه، ایران، افغانستان، پاکستان، لبنان، عراق و... ، دلیر مردانی متحد شوند و یکپارچه به دفاع پردازند.

پاسخنامه درس ۱۲

تشریحی

۱. او سه دسته دشمن داشت: اشراف کوفه، بنی امیه در شام و عبدالله بن زبیر در حجاز. ص ۱۱۴
۲. تابعین به کسانی گفته می شود که موفق به ملاقات رسول خدا نشده، اما با صحابه آن حضرت دیدار و همنشینی داشته اند. ص ۱۰۸
۳. آن حضرت در رفتن به کوفه شتاب داشت و سبب این کار دو چیز بود: یکی آنکه مسلم آمادگی کوفیان را برای حمایت از امام اعلام کرده بود و دیگر آنکه خطر سوء قصد عوامل یزید به جان آن حضرت در مکه وجود داشت. ص ۱۱۰
۴. آن حضرت خود، سبب حرکتش را اقامه امر به معروف و نهی از منکر و اصلاح جامعه و برداشتن بدعت ها از چهره دین پیامبر اکرم معرفی کرده است. ص ۱۱۳
۵. مختار پس از تصرف کوفه، بسیاری از قاتلان شهدای کربلا را دستگیر و مجازات کرد. قیام مختار در ربیع الاول سال ۶۶ هجری با شعار خون خواهی امام حسین (ع) آغاز شد و پس از درگیری ها و حوادث متعدد که مهم ترین آنها انتقام از قاتلان شهدای کربلا بود، با شهادت مختار به دست مصعب (برادر عبدالله بن زبیر) در سال ۶۷ هجری به پایان رسید. ص ۱۱۴
۶. امام حسین (ع) در برابر درخواست والی مدینه و نیز اصرار مروان بن حکم برای بیعت با یزید، ضمن مخالفت، چنین فرمود: یزید مردی فاسق و شراب خوار و قاتل نفوس محترم بوده و کسی است که آشکارا به انجام فسق و گناه می پردازد و شخصی چون من با کسی چون او بیعت نخواهد کرد. ص ۱۰۸
۷. الف) گروه توابین در اردوگاه نخيله کوفه به فرماندهی سلیمان بن صرد خزاعی اجتماع کردند. ب) گروه مختار کوفه را به فرماندهی مختار بن ابی عبید ثقفی تصرف کردند. ص ۱۱۴
۸. این امر رفته رفته موجب شد مسلمانان از سنت رسول خدا دورتر و به اموری که به صورت بدعت آمیزی در دین داخل می شد، عادت کنند. معاویه تلاش می کرد با استخدام دین فروشان دنیا طلب، روایات مجعول و دروغین در جامعه رواج دهد؛ و این در حالی بود که صحابه پیامبر (ص) و تابعین در فضای خفقان آمیز آن دوره، از نقل شنیده های خود از رسول خدا یا

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

دیگران که خوشایند حاکمیت اموی نبود ممنوع بودند. بنابراین، فضای فرهنگی جامعه در دهه های پس از رحلت رسول خدا تا حماسه حسینی، به گونه ای پیش رفت که معارف دینی دچار تحریف و تغییر شد و بسیاری از امور خارج از دین و بدعت آمیز، به نام دین در اختیار مردم قرار گرفت. این وضعیت، حرکتی انقلابی را می طلبد که طی آن معیارهای درست شناخت دین، مجدداً به مردم معرفی شود. ص ۱۰۸

۹. یکی از اقدامات خلیفه دوم، جلوگیری از نقل و تدوین احادیث رسول خدا توسط مسلمانان بود. این امر رفته رفته موجب شد مسلمانان از سنت رسول خدا دورتر و به اموری که به صورت بدعت آمیزی در دین داخل می شد، عادت کنند. ص ۱۰۸
۱۰. یزید طی نامه ای، از والی خود در مدینه ولید بن عتبۀ بن ابی سفیان خواست که به سرعت از امام حسین (ع) و نیز عبدالله بن زبیر که بیشترین احتمال خلافت در آنها می رفت بیعت بگیرد. ص ۱۰۸
۱۱. معاویه که خود تا حدودی ظواهر اسلام را حفظ می کرد کسی را به ولیعهدی معرفی کرد که به انجام علنی گناهان مشهور بود. از این رو، امام حسین (ع) با مشاهده چنین وضعی، قیامی را ترتیب داد که توانست به صورت آشکار، دو خط حق و باطل را از یکدیگر جدا سازد. ص ۱۰۷

صحیح و غلط

۱۲. (غلط) ج: امام حسن (ع) تنها به مدت چند ماه آن هم در حال جنگ با معاویه عهده دار خلافت بود. ص ۱۰۷
۱۳. (غلط) ج: نخستین برخورد امام حسین (ع) با سپاه دشمن، برخورد با سپاه هزار نفری به فرماندهی حرّ بن یزید ریاحی بود. ص ۱۱۰
۱۴. (صحیح) ج: با شهادت سلیمان و بعضی دیگر از فرماندهان و نیروهای توابین، نهایتاً رفاعه بن شداد بقیه نیروهای توابین را به عقب بازگرداند. ص ۱۱۴
۱۵. (صحیح) ج: آثار قیام حسینی را باید در طول تاریخ و همه زمان ها جستجو کرد و نه در عصر بنی امیه و بنی عباس، و این همان نقش ماندگار و تاریخی قیام حسینی است. ص ۱۱۳
۱۶. (صحیح) ج: رهبران حزب اموی با دیدن گرایش مردم کوفه به فرستاده امام حسین (ع)، از رفتار نرم نعمان بن بشیر والی کوفه، یزید را مطلع کردند، از این رو یزید او را عزل و عبید الله بن زیاد را که والی بصره بود برای کوفه نیز نصب کرد. ص ۱۱۰

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

پاسخ کوتاه

۱۷. شیعیان کوفه در خانه سلیمان بن سرد خزاعی اجتماع کردند و درباره چگونگی انتقام گیری از امویان چاره اندیشی کردند. ص ۱۱۴
۱۸. به جز مسلم، امام دو فرستاده دیگر نیز به کوفه اعزام کرده بود که خبر شهادت آنان پس از خبر شهادت مسلم به حضرت رسید. ص ۱۱۰
۱۹. در آغاز، نبرد تن به تن آغاز شد اما از آنجا که یاران امام مسلح به نیروی ایمان بودند، یکی از فرماندهان دشمن رو به سپاه خود کرد و گفت: شما در حال جنگ با قهرمانان عرب هستید. اگر آنان را تیر باران نکنید، به دست آنها کشته خواهید شد. از این رو تیرباران شدیدی انجام گرفت. ص ۱۱۲
۲۰. البته کسانی هم در روز عاشورا از سپاه دشمن به جبهه امام پیوستند. یکی از اینان، حربن یزید ریاحی بود؛ هم او که راه را بر امام بسته و او را به کربلا کشانده بود. ص ۱۱۲
۲۱. رهبران حزب اموی با دیدن گرایش مردم کوفه به فرستاده امام حسین (ع)، از رفتار نرم نعمان بن بشیر والی کوفه یزید را مطلع کردند. از این رو، یزید، والی کوفه را عزل و عبید الله بن زیاد را که والی بصره بود برای کوفه نیز نصب کرد. با آمدن این زیاد به کوفه، و تهدیدات شدید او، رفته رفته مردم از گرد مسلم بن عقیل پراکنده شدند. ص ۱۱۰
۲۲. امام درخواست کرد درگیری به فردای آن روز موکول شود تا آن شب را به عنوان آخرین شب زندگی، به عبادت و راز و نیاز با معبود پردازند و آن شب در خیمه های امام و یارانش نجوای عاشقانه از تلاوت قرآن و دعا و نماز برپا شد. ص ۱۱۲
۲۳. سرانجام توانستند با وعده های مالی و فریفتن قبیله بنو حارثه، به شهر وارد شوند، و پس از کمتر از یک روز درگیری، شهر را تصرف کنند. ص ۱۱۴
- تستی
۲۴. گزینه ۲: نخستین برخورد امام حسین (ع) با سپاه دشمن، برخورد با سپاه هزار نفری به فرماندهی حر بن یزید ریاحی بود. ص ۱۱۰
۲۵. گزینه ۳: فرماندهی سپاه ابن زیاد با عمر بن سعد بن ابی وقاص بود. وی به طمع حکومت بر ری، فرماندهی چنین جنگی را پذیرفته بود. ص ۱۱۱

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

۲۶. گزینه: ۱. امام حسین (ع) در روز هشتم ذی الحجه از مکه خارج شد و راه عراق را در پیش گرفت. ص ۱۱۰
۲۷. گزینه: ۱. بزرگان مدینه یزید را دارای اوصاف و خلق و خویی یافتند که به هیچ وجه با اوصاف یک فرمانروای اسلامی سازگاری نداشت؛ از این رو، پس از بازگشت به مدینه، یزید را چنین توصیف کردند: او دین ندارد، مشروب می نوشد، بر تنبور می کوبد و بردگان نزد او می نوازند و با سگان بازی می کند. ص ۱۱۳
۲۸. گزینه: ۳. یزید برای مقابله با واقعه حرّه، یکی از فرماندهان سنگدل خود به نام مسلم بن عقبه را به همراه سپاهی پنج هزار نفری به سوی مدینه فرستاد. ص ۱۱۳
۲۹. گزینه: ۳. گرایش های دنیا طلبانه بعضی از حاکمان، خلق و خوی دنیا طلبی را در بدنه جامعه نیز تسری داد و این حقیقت در کلمات امام حسین (ع) اینچنین نمود یافته است: همانا مردم بندگان دنیایند و دین بازیچه زبان های آنهاست و... ص ۱۰۸
۳۰. گزینه: ۴. مسلم با دشواری به کوفه رسید و پس از ۳۵ روز، حدود هجده هزار نفر با او بیعت کردند. ص ۱۱۰
- وصل عبارت
۳۱. همسر حضرت زینب عبدالله بن جعفر بود که پسر عموی او و یکی از برجستگان خاندان بنی هاشم به شمار می آمد. ص ۱۱۶
۳۲. پس از قیام توابین قیام دیگری برای خون خواهی امام حسین (ع) رقم خورد آن قیام مختار بن ابی عبید ثقفی بود. ص ۱۱۴
۳۳. یزید برای مقابله با واقعه حرّه، یکی از فرماندهان سنگدل خود به نام مسلم بن عقبه را به همراه سپاهی پنج هزار نفری به سوی مدینه فرستاد. ص ۱۱۳
۳۴. گروه توابین در اردوگاه نخيله کوفه به فرماندهی سلیمان بن صرد خزاعی اجتماع کردند. ص ۱۱۴
۳۵. امام حسین (ع) در برابر درخواست والی مدینه و نیز اصرار مروان بن حکم برای بیعت با یزید، ضمن مخالفت، چنین فرمود: یزید مردی فاسق و شراب خوار و قاتل نفوس محترم بوده و کسی است که آشکارا به انجام فسق و گناه می پردازد و شخصی چون من با کسی چون او بیعت نخواهد کرد. ص ۱۰۸

جای خالی

نام کتاب: تاریخ اسلام (۱)
نام درس: درس (۱۲) حماسه حسینی

۳۶. پس از قیام تواین قیام دیگری برای خون خواهی امام حسین (ع) رقم خورد آن قیام مختار بن ابی عبید ثقفی بود. ص ۱۱۴
۳۷. با آمدن عبید الله بن زیاد به کوفه ، و تهدیدات شدید ، رفته رفته مردم از گرد مسلم بن عقیل پراکنده شدند. ص ۱۱۰
۳۸. فرماندهی سپاه ابن زیاد در واقعه کربلا را عمر بن سعد ابی وقاص عهده دار بود. ص ۱۱۱
۳۹. رخدادهای زمینه ساز قیام امام حسین (ع) تنها به سالیان پیش از حادثه مربوط نبوده و باید آنها را در حوادث پس از رحلت رسول خدا ریشه یابی کرد. ص ۱۰۷
۴۰. پس از آنکه نامه های پی در پی کوفیان به امام حسین (ع) رسید و طی آن نامه ها، از حضرت دعوت کرده بودند به کوفه رود، امام پسر عموی خود مسلم بن عقیل را مأمور رفتن به کوفه کرد. ص ۱۱۰
۴۱. هدف اصلی حرکت امام حسین (ع) جدا سازی حق از باطل و ترسیم مسیر شهادت طلبی در طول تاریخ بود که با شهادت آن حضرت به دست آمد. ص ۱۱۳
۴۲. مدافعین حرم گرچه برای نجات مسلمین و دفع توطئه استکبار جهان و صهیونیسم جان فشانی کردند اما حرم حضرت زینب در سوریه همچون نگینی معنوی، متحد کننده صفوف مدافعان شد. ص ۱۱۷
۴۳. وهابیت با نام توحید، قبور بزرگان اسلام و صحابی پیامبر را در سوریه ویران کردند و قصد تخریب قبر حضرت زینب را نیز داشتند. همین موجب شد از همه ملل اسلام، اعم از سوریه، ایران، افغانستان، پاکستان، لبنان، عراق و... ، دلیر مردانی متحد شوند و یکپارچه به دفاع بپردازند. ص ۱۱۷